

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 422
(József főherceg-ut.)

Sürgőny című Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Meg'elenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

MELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... 1080 Le

Fél évre ... 540 Le

Negyed évre ... 270 Le

Havonta ... 90 Le

Művelés díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Ismét egy kölcsöntájékoztatás

A miniszterelnök jó híreket hall külföldről, a francia és amerikai konzorciumok pedig előbb a petrolium- és a bányatörvény módosítását szeretnék látni és csak azután hajlandók pénzt adni. — Averescu diszkrét lett, a nemzeti-parasztpárt pedig 72 gyűlést akar egyszerre tartani.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának telefonjelentése.) A miniszterelnökségen ma megbeszélés volt, melyen Bratianu kormányelnök, Duca, Argetoianu és Tatarescu vettek részt. Napirenden az aktuális kérdések voltak, majd Bratianu bejelentette, hogy külföldről jó hírek érkeztek. A párisi egyezményt megkötötték s a berlini megegyezés is küszöbön áll. Ma minisztertanács is volt, ahol Bratianu szintén a kölcsönről adott tájékoztatót. Ugyancsak ekkor megbeszélésre kerültek az optánsper román delegátusainak adandó instrukciók is.

A politikai élet különben meglehetősen mozgalmassal. Averescunak a régenstanácsnál tett mai látogatásával kapcsolatosan semmi hír nem szivárgott ki. A tábornok és barátai a legnagyobb diszkreccióval kezelik az ügyet. Egyébként a néppárt végrehajtó-bizottsága holnap déli órák körül gyűlést tart, melyen Averescu beszámolót fog tartani. Az Indreptarea, mint a néppárt hivatalos lapja jelzi, hogy a közeljövőben a tábornok cikket ad közre, melyben válaszolni fog a többiek között a miniszterelnöknek a liberális párt értekezletén elmondott beszédére is.

Közben azonban a nemzeti-parasztpárt sem télenkedik. Jelenleg a párt 72 városban tervez egyszerre gyűléseket. A nemzeti-parasztpárt egyébként péntekre politikai megbeszélésre hívta össze azokat a fővárosi tanácsokat és tanárokat, a kik a pártnak tagjai.

E mozgalmasság atmoszférájában is feltűnést keltett a kamara és a szenátus üléseinek meglepően gyors felfüggesztése, amit azzal magyaráznak, hogy a kormány a kölcsöntárgyalásokban beállított nehézségek miatt kénytelen a parlament munkáját valósággal szabotálni. Állítólag a Romániával tárgyaló francia és amerikai konzorcium mindaddig nem hajlandó kölcsönt nyújtani, amíg a petrolium- és bányatörvény módosítását a román kormány nem eszközli. A konzorcium állásfoglalása az angol s amerikai petrolium-trösztök fellépésére történt, melyek tudomására adták a banksoportnak, hogy abban az esetben, ha a román kölcsönt az említett feltételek teljesítése nélkül az angol és amerikai piacon jegyzésre bocsátják, a petrolium-trösztök a kölcsön jegyzését el fogják gáncsolni, úgy, hogy a kölcsön a legnagyobb fiaskóba fog fulladni. Amíg ezeket a nehézségeket a külföldi piacon nem sikerül elsimitani, a kamara kénytelen lesz szünetet tartani, mert tudvalevőleg a kamara első feladata a kölcsönrel kapcsolatos törvények letárgyalása volna.

A parlament pénzügyi bizottsága tegnap délután Bratianu Vintila elnökle mellett foglalkozott a jövő évi költségvetés kérdésével. Bratianu exorzéjában kifejtette, hogy valóban nagy a pénzügyi krízis, azonban ennek, nézete szerint, csak átmeneti jellege van. Bratianu Vintila annak a reményének adott kifejezést, hogy a mostani helyzetben nemsokára javulás áll be. Addig is azonban, sőt a stabilizáció keresztülvezetésének idején is, az összes költségeket a legteljesebb mértékben csökkenteni kell. Véleménye szerint legalább husz százalékkal kell a jövő évi költségvetést mérsékelni.

„Egy eszmét nem lehet revolvergolyóval elnémitani.”

A skupstinában megsebesült képviselő éles beszéde a belgrádi rezsim ellen. — A horvát nép bilinesekben van. — „Elszakadásunk napja a horvátok legnagyobb ünnepe lesz.”

(Az Aradi Közlöny zágrábi tudósítójának távirata.) Pernár horvát parasztpárti képviselő, akire a skupstinai emlékezetes lövöldözések alkalmával szintén rálöttek és akinek testében még mindig benne van a golyó, egy népgyűlésen élesen kikelt a belgrádi rezsim ellen.

Beszédében kijelentette, hogy a horvát nép olyan bilinesekben van, mint a török invázió alkalmával, amikor szó sem lehetett szabadságról. Ma Jugoszlávia hasonlít Macedóniához, ahol mindenki ellen a legbrutálisabb módon járnak el. Radics gigantikus harca után a nép fáradtsága miatt pillanatnyi csend állott be, de most belátják, hogy banditákkal szemben nem lehet semmitsem becsületes eszközökkel elérni. Ezért újból elkezdik a harcot a végső győzelemig. Az eszmét nem lehet revolvergolyóval elnémitani, — mondotta Pernár — a kiontott vér az összes horvátokat egyesítette. Most Radics volt ellenfelei is

belátják, hogy jogosan harcolt a belgrádi banditák ellen.

— A magunk részére — folytatta — a legteljesebb politikai és gazdasági szabadságot követeljük. Belgrádban azt állítják, hogy csak szörványos kilengések vannak a horvátok ellen, de mi kijelentjük, hogy mindezeket tervszerűen készítik elő. Számunkra nincsen jog és alkotmány, csupán a legkegyetlenebb erőszak. Míg a nép éhez. Belgrádban milliókat adnak ki ünnepekre, sőt még azt üzenik, hogy az ünnepség a horvátok felszabadításának jubileuma. Nem veszünk részt ezen ünnepeken, mert ugyanezen a napokon rabolták el szabadságunkat. Jólaktunk velük és követeljük, hogy önálló politikai egységnek ismerjenek el bennünket, amelynek ezer éven keresztül a magyarok alatt is voltunk. Elszakadásunk napja — fejezte be Pernár beszédét — a legnagyobb ünnepünk lesz és adja Isten, hogy mihamarabb bekövetkezzen.

A naturizáltakra nem vonatkozik az idegenrevízió.

Vizumot kaphatnak azok az idegenek, akik el akarják hagyni az országot. — Mi történik azokkal, akik nem jelentkeztek? — Román nővel házasságot kötött idegen állampolgárok tartózkodási engedélye.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának távirata.) Az idegenek ellenőrzésével és azok egy részének az ország területéről való kiutasításával kapcsolatban az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott azzal a belügyminiszteriumi vezérinspektórral, aki az idegenek ellenőrzését végző hivatalok vezetésével és irányításával van megbízva. A vezérinspektor az alábbi érdekes kijelentést tette:

— Annak a ténynek, hogy az egész ország területén az idegeneknek október 10-ig bezárólag jelentkeznük kellett, nem volt más célja, mint újabb tartózkodási engedélyt adni mindazoknak, akiknek időközben az engedélye erre megszűnt. Az idegenek ellenőrzésével kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy azoknak az idegeneknek, akik az országot el akarják hagyni, a hatóságok nem akarnak vizumot adni. Ez semmiféle formában nem felel meg a valóságnak, — mondotta a vezérinspektor — mert

szigorú utasítást adtam ki arra, hogy az idegenek a vizumokat azonnal megkapják.

— Tény az, hogy körülbelül huszonöt százaléka az országban tartózkodó idegeneknek nem jelentkezett. Ez azonban nem annyit jelent, hogy az összes idegeneknek a huszonöt százaléka köteles elhagyni az országot. Mert két részre oszlanak azok az idegenek, akik a felhívásra nem jelentkeztek. Az egyik rész azokból kerül ki, akik a rendelet megjelenése idején nem tartózkodtak lakóhelyükön.

Ezek egyszerű kérés alapján minden további nélkül megkapják a tartózkodási engedélyt. Azok pedig, akik itthon voltak, de nem jelentkeztek, méltányos esetekben revízió alá esnek és esetleg továbbra is Romániában tartózkodhatnak.

— Azok pedig, akik 1925 június 30-ig kérvényt

nyújtottak be, hogy Románia területén állampolgárságot nyerjenek, szintén

itt maradhatnak, ha bármiféle irással tudják igazolni azt, hogy állampolgársági kérvényüket benyújtották.

Ilyen esetben minden város vagy község a hatáskörében köteles számukra további tartózkodási engedélyt biztosítani.

Itt írjuk meg, hogy a munkaügyi miniszterium tegnap érkezett rendeletével módosította a külföldi állampolgárok ellenőrzésére kiadott előző utasítások második paragrafusának második pontját. Ez a pont ugyanis kimondja, hogy az idegeneknek csak vérbeli román nővel kötött házasságát veszik figyelembe. Az új rendelet értelmében ez a pont úgy módosult, hogy

minden olyan külföldi, aki 1928 október hó elsejéig román állampolgársággal bíró nővel kötött házasságot, igénybe veheti a fenti pontban biztosított kedvezményt.

azaz tartózkodási engedélyt két évvel meghosszabbíthatja. Mindazok, akikre a módosított rendelet vonatkozik és eddig a tartózkodási engedély meghosszabbítására szóló kérvényüket nem adták be, háladéktalanul tegyék meg. Minél azok, a kiknek kérvényét visszatartották, jól indokolt esetekben felelőseknek ez ellen. Az erre vonatkozó iratot háromhavi határidőn belül a munkaügyi felügyelőséghez kell benyújtani.

— Felszentelik a határmenti új katonai őrházakat. November 8-án szentelik fel ünnepélyes keretek között a román-magyar határ mentén azt a négy katonai őrházat, amelyet Georgescu János megyei prefektus építtetett a határőrség részére. A felszentelésen a katonai hatóságokon kívül a közigazgatási hatóságok is résztvesznek.

Megtisztul a politikától az osztrák hadsereg

A katonai bizalmiférfiválasztások során a politikával nem foglalkozó véderőszövetség győzött. — A szociáldemokrata katonaszövetség súlyos vereséget szenvedett.

(Bécs, október 18.) Az osztrák hadseregben tegnap folytak le a bizalmiférfi-választások, amelyek során a szociáldemokraták katasztrófális vereséget szenvedtek. Az osztrák hadseregnek a politikától való mentesítése ilyenképp annyira előrehaladt, hogy a politikával nem foglalkozó véderőszövetség immár a katonák nyomasztó többségét számítja tagjai közé. A marxista katonaszövetség sorai annyira meggyilkultak, hogy már csak a fegyver nélkül szolgáló és a különböző műhelyekben foglalkoztatott katonák tartoznak kötelekébe. Az egyes tartományokban a marxista katonaszövetség nevenséges asztaltársasággá zsugorodott össze.

A választások eredménye egyébként a

következő: 281 mandátumból a véderőszövetség 212 mandátumot kapott, a szociáldemokrata katonaszövetség 62-öt, a nagynémet katonaszervezet 7-et. A politikával nem foglalkozó véderőszövetség 78 mandátumot nyert, a katonaszövetség 56 mandátumot veszített. A választók száma 18.320 volt (tavaly: 18.364.) Ebből a véderőszövetségre esett 9032 (6498), a német katonaszervezetre 840 (779), a szociáldemokrata katonaszövetségre 6301 (9364.) A véderőszövetség eszerint 2534 szavazatot nyert a mostani választás alkalmával, míg a katonaszövetség 3063 szavazatot veszített. Ezzel nyilvánvalóvá vált, hogy az osztrák hadsereg biztos támasza az államhatalomnak.

Öngyilkos lett egy sikkasztó főszolgabíró.

Clujról jelentik: Az itteni Kerekés-féle vendéglőben tegnap este öngyilkos lett dr. Popp Jenő alsó-szokomi volt főszolgabíró. A főszolgabíró annakidején 80.000 lej hivatalos pénz esikkasztása után megszökött s eltűnt. A kolozsvári detektívönök, Draghiciu, tegnap értesülést szerzett arról, hogy Popp dr. a Kerekés-féle vendéglőben van. Detektiveket

küldött ki, akik rá is találtak Poppra. Felmutatták az elfogatási parancsot s a köröző levelet és felszólították, kövesse őket a rendőrségre: Popp dr. erre, mielőtt megakadályozhatták volna, agyonlőtte magát. Beszállították a klinikára, ahol megoperálták, de a műtét már nem segített, mert az öngyilkos kiszorult.

Primitív repülőgéppel az Óceán fölött.

Macdonald korvettkapitány kezdetlegesen felszerelt gépén elindult veszedelmes útjára.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Vakmerő óceánrepülést kísérel meg Macdonald pilóta, aki kezdetlegesen felszerelt gépével elindul Newyorkból, ahonnan Angliába akar repülni. A pilóta vakmerő vállalkozását, amelyet teljesen kezdetleges géppel kísérelt meg, rendkívül pesszimiztikusan ítélik meg, annál is inkább, miután Macdo-

nal életében mindössze nyolcvanöt órát repült. A motor nyolcvan körös és a gép maximális sebessége 175 kilométer. Emellett csak 35 óra hosszat tudna a levegőben maradni. A repülőgépen még rádiókészülék sincs.

A későbbi newyorki jelentések szerint Macdonald korvettkapitány elrepült a Bacanillos szigetcsoporthoz felett.

Exotikus dolgok.

Babona és gyilkosság.

Az ázsiai embertípus ugyancsak elüt tőlünk. Ha igaz az, hogy a beszéd arra való, hogy a gondolatainkat vele eltakarjuk, akkor az az ázsiai pszichéjére fokozottan áll. A sárga, az indus zárt könyv. A lelkükben rajzozott érzések és gondolatok nem kíváncsiak fel az arcukra. A képmutatás és ravaszság acélidegű mesterei... a fehér faj közvetlenségének és bőbeszédűségének érthetetlenül tudnak hallgatni, vagy hazudni. Az ázsiai színesek lények nekünk mindig idegen lelkivilág, mely belseje mélyén tele van hallatlan furcsaságokkal és babonás titokzatossággal. És főképp kegyetlenséggel, akár a borzalom szobrászkezelével készítette ijesztő bálványaik.

Miért tud például az indiai gyilkolni?! Rudyard Kipling angol író megrázó történetet beszél el erről.

Egy angol tisztet áthelyezték Indiába. A fiatal tiszt jólelkű, csupa barátság és mosoly embere volt, aki általános közszereplésnek örvendett. El lehet tehát képzelni a megdöbbenést és elkeseredést, amikor egy reggel átvágott torokkal holtan találták ágyában. A gyilkos?! Más nem lehetett, mint a tisztnek bennszülött inasa. Senki más oda nem férhetett a szerencsétlen áldozathoz. De viszont az inas megbízhatósága és becsületessége minden kétségen felült állt. A század csak a legjobb bizonyítványt állíthatta ki róla. Talán mégis a kapzsiság ördöge szállta meg. De nem, semmi sem hiányzott se pénzből, sem másból. Hát akkor bosszu?! Az is ki volt zárva, a tiszt úgy bánt az inasával, mint a barátjával.

És mégis, mikor kihallgatták az inast, az bevallotta, hogy ő metszette át a gazdája torkát.

De hát miért, miért?

Az inas nemrég megnősült s volt egy hat hónapos fiacskája. Az inas felesége egy napon

meglátogatta férjét és akkor a tiszt is eljászogott a mosolygó csecsemővel.

— Milyen pompás, egészséges fickó! — dicsérgette.

Néhány napra rá rövid betegség után a gyermek meghalt. Az inas meg volt arról győződve, hogy a tiszt a gyermeket dicséreteivel, pompás egészségének emlegetésével elboszorkányozta. Ő az oka a halálának. Fájdalmában és haragjában megölte a tisztet. A hadbíróság a gyilkos inast kötélfalára ítélte. Zavarodottan állt még az akasztófa alatt is. Hisz vele igazságtalanság történik... ő csak megtorolta a rajta esett bünt és fájdalmat.

Tolvajnyomozás Indiában.

Egy Ceylonban lakó misszionárius európai látogatót kapott. Vendégszeretően fogadta.

Egy nap a vendége izgatottan kereste fel.

— Ellopták a pénzemet! — mondta.

Kabátot váltottam s a letettben felejtettem tárcámot. Mikor észrevettem, a tárcának már hiult helye volt.

A misszionáriust igen kellemetlenül érintette a dolog s azonnal maga elé hívatta azt a szolgát, kit vendégének kiszolgálásával külön is megbízott. A szolga tagadott. És tagadott a többi szolga is, akikből egy indiai háztartásban mindig bőven van. A dolog eredménytelennek látszott. Mindenki lehetett bejáratos a vendégszobába, tehát mindenki gyanus volt, de épúgy senki sem volt gyanus.

Ekkor véletlenül egy tekintélyes indiai kereskedő jött látogatóba. Amikor az esetről hallott, nagyon felháborodott és fogadkozott, hogy majd meglesz a tolvaj és a pénz is. Elment és két buddhista pappal jött vissza. — Ezek tetőtől talpig sárga selyemöltönybe voltak öltözve, sárga volt a napernyőjük és sárga szalagok koszorúztak rajtuk.

— Adj egy fehér kakast, egy fűres kókuszhejat és száraz fát tüznek — mondták a misszionáriusnak.

A város sikkasztás miatt feljelentést tesz egy aradi cég ellen

Fleiszig és Hubert göztéglagyár eladta a városi illeték fejében lefoglalt árukészletét.

(Arad, október 18.) Szenzációs határozatot hozott ma délelőtt az aradi interimár bizottság, egy adótartozás ügyéből kifolyólag. A bizottság mai ülésén, amelyen Mihulin Miklós elnökhelyettes elnököt, Berzován János a pénzügyi osztály főnöke beszámolt az aradi Fleiszig és Hubert göztéglagyár városi illeték tartozásának bonyolult ügyéről és elmondta, hogy a város néhány hónappal ezelőtt a tartozás fejében lefoglalta a gyár egész téglakészletét.

Néhány héttel ezelőtt a gyár tulajdonosai kérvényt nyújtottak be a városhoz, kérve a hogy oldják fel a téglakészletet a foglalás alól, miután csak ilyen módon tudja a gyár kifizetni a város követelését. A beadványban kijelentették, hogy amilyen mértékben az áru eladása sikerül, úgy fizetik ki tartozásukat. A kérvény alapján a város feloldotta a zárlatot, azzal a kikötéssel, hogy az eladott téglák árából kell kiegyenlíteni a város követelését. A pénzügyi szolgálat most tudomást szerzett arról, hogy a gyár eladta az egész készletét, amelynek eladási árából semmit sem fizetett a városnak. Kéri ezért az interimár bizottságot, határozzon a további teendők felett. Hosszas vita után az interimár bizottság elhatározta, hogy az ügy aktáit átteszi a városi ügyészi hivatalhoz, azzal az utasítással, hogy a városi tiszt főügyész tegyen

a királyi ügyészségen bünvádi feljelentést sikkasztás címén a gyár tulajdonosai ellen.

Az interimár bizottság határozata nagy feltűnést keltett és városi körökben általános érdeklődéssel várják az érdekes ügy további fejleményeit.

— Megnyílt a Bucaresti—Szófia közti közvetlen telefonvonal. Bucarestből jelentik: Ma nyitották meg a Bucaresti—Szófia közötti közvetlen telefonvonalat. Az új vonalon először a két állam közlekedésügyi minisztere, utánuk a bucuresti-i, illetve szófiai postafőnökök folytattak beszélgetést.

Amikor mindezek megvoltak, össze kellett gyűlnie a szolgaszemélyzetnek.

— Ki a tolvaj köztetek? — kérdezték a sárga papok. — A tolvaj nem beszél? De beszélnek majd helyette az istenek. Nem nyugszik le a nap és a tolvajt megnevezik.

A papok leguggoltak és felső testüket körbe hímálva félórán át bus éneket hallattak. Aztán felemelkedett az egyik pap, a fehér kakast hóna alá vette és egy sötét istállóba lépett be.

— Ti is egyenkint bementek most az istállóba! — szólította fel a mások pap a szolgákat — és a sötétben mindegyik simogassa meg a kakast. A tolvaj érintésénél a kakas kukorékolni fog.

A szolgák sorba mentek be, majd ki az istállóból, de a kakas csak nem akart megszólalni. Általános megkönnyebbülés minden arcon, csak a papok arca maradt mozdulatlan.

Tűzet gyújtottak. Följe akasztották a kókuszhejat, melyben mindenféle fűszer égett, kábitó füstöt terjesztve. A papok most egyenkint lépdeltették el maguk előtt a szolgákat és mindegyiknek a kezét megszagolták. Majd felemelkedtek, odaléptek ahhoz a szolgálhoz, a kit a misszionárius a vendégének kiszolgálásával megbízott és szólottak:

— Az istenek beszéltek, te vagy a tolvaj!

A szolga halálsápadt lett. Meg sem kísérelte a további tagadást. Pénztárca meglett.

Az európaiak pedig ámulva nézték ezt a produkciót. Miféle természetfeletti hatalmak ezek? Utólag aztán megjött a magyarázat. A papok a kakast egy erősen szagos anyaggal bekenték. Az ártatlanok a kakast nyugodtan érintették és simogatták, a tolvaj azonban bizva abban, hogy az istállóban sötét van, nem bocsátkozott rizikóba és meg sem érintette a kakast. A papok erre a kezek megszagolása után könnyen állapíthatták meg, ki nem volt a kakashoz, ki hát a tolvaj.

Houdini özvegye leleplezi a világhírű bűvész legérdekesebb trükkjét.

Hogyan tréfálta meg a világhírű Houdini Rooseveltet és miképp lett a „bilincsnyitó” bűvészből spiritiszta médium. — Houdini palatáblája.

(London, október 18.) A világhírű bűvész és spiritiszta, Harry Houdini özvegye egy londoni folyóiratban igen érdekes leleplezést közöl férje egyik leghíresebb trükkjéről, amellyel annak idején megtréfálta Rooseveltet, az Egyesült-Államok akkori elnökét. Houdini, aki tudvalevőleg a világ leghíresebb „bilincsnyító”-artista volt és produkciói révén milliomos lett, ezzel a trükkel vált spiritiszta médiummá. Houdini, mint médium is világhírré tett szert, a kellemetlen csak az volt, hogy öregkorára egy könyvben leleplezte az összes spiritiszta „természetfölötti csodákat” és kimutatta, hogy a spiritizmus jobhára — svindli. Legérdekesebb és első „munkálkodását” ezen a téren, azonban elfelejtette megírni és ezt most megteszi özvegye az alábbi érdekes módon:

Houdini, miután a londoni „Alhambra”-ban befejezte vendégjátékát, hajóra szállt, hogy Newyorkba utazzon, ahová új szerződése szólította. A hajónak volt rajta kívül még egy érdekes vendége, Theodor Roosevelt, az Egyesült-Államok ex-elnöke, aki akkoriban fejezte be egy esztendőig tartó délamerikai felfedező-utját. A hosszú hajút alatt az utasok felkérték úgy Houdinit, mint Rooseveltet, hogy tartsanak előadásokat. Roosevelt, a híres fecsegő, a szenvedélyes népszerűség-hajhász, talán először életében fogadta meg ilyen kérés teljesítését. Erre megvolt az alapos oka. Business. A „Daily Telegraph”-tal kötött szerződése szerint ugyanis mindaddig, amíg a lapban a délamerikai napló közlése befejezését nem nyer, nem volt szabad az elnök urnak sem cikket írni, sem előadást tartani, sem szónokolni, legkevésbé pedig újságíróval szóbaállni.

Szóval „Teddy” nem tartott előadást. Houdini azonban tartott. Nagy sikere volt bilincs-trükkjeivel és egyéb mókáival.

A sikerért azonban alaposan meg kellett ezuttal izzadnia. A rövidlátó Rooseveltet ugyanis, bár száználisan pislogott és hűnyorgatott cvikkere mögül, egyike volt az akkori idők leghíresebb vadászainak. (oroszlántól föliele), kitűnően tenniszezett s kormányozható rövidlátásával alaposan körmére nézett a bűvésznek. Kibujt belőle az egykori newyorki detektívönök. Houdini, miután szokásos mutatványait befejezte, szemmeláthatóan fáradtan hajította meg magát s az ezuttal valóban szünni nem akaró tapsokra kijelentette, hogy szeretne kipróbálni egy mutatványt, aminek a sikeréről azonban nem kezeskedik, minthogy még sohasem csinált hasonlót. Miután a publikum biztosította, hogy az esetleges kudarcot — tekintve, hogy egészen új kísérletről van szó — meg fogják neki bocsítani, Houdini odaadott egy darab papirost és ceruzát Rooseveltnak s felkérte az ex-elnököt, hogy írjon fel arra egy olyan kérdést életének valamely eseményére vonatkozólag, amiről a jelenlevők közül senki sem tud s főleg Houdini nem. A bűvész többek ellenőrzése mellett átment a másik szobába, hogy ne láthassa Rooseveltet kézmozdulatait s ne olvashassa ki esetleg azokból a kérdést; az ex-elnök ezalatt a következő kérdést vetette papírra: „Hol töltöttem az elmúlt karácsonyt?” Erre a kérdésre a hajó utasai közül senki sem tudhatott felelni. Teddy ugyanis, az előző karácsonykor már uton volt a délamerikai őserdőben.

— Megvan? — kérdezte a bűvész.

— Igen.

— Tessék a cédulát egy borítékba tenni! Rooseveltet kivett zsebéből egy borítékot, beletette a cédulát s azután Houdini utasítására lepecsételte a borítékot. A bűvész erre behozott két palatáblát, megmutatta őket a közönségnek, hogy nincsenek semmiképpen sem preparálva, azután elvette a lepecsételt levelet és a két tábla közé tette. A táblákat azután az asztalra helyezte, mormogott egy-két varázsigt s felkérte Rooseveltet, hogy vegye ki a levelet a táblák közül.

— Sértetlen a pecsét?

Az ex-elnök konstata, hogy a pecsét sértetlen.

— Akkor bontsa fel a levelet és olvassa fel a kérdést!

Mindenki csodálkozott. Azt várták, hogy Houdini kitalálja a lepecsételt levél tartalmát. A bűvész nem törődött a csodálkozással. Rooseveltet végre is szót fogadott, de miután felolvasta a cédula tartalmát, megkérdezte Houdinitől:

— S a válasz?

A bűvész rámutatott a palatáblára, amit Rooseveltet egész idő alatt kezében tartott:

— Rajta van a táblán.

Mindenki a táblának esett. S az egyik palatáblán csakugyan rajta volt hajszálvékony vonalakkal felrajzolva Délamerika térképe, az egyes városok mellett zárójelben egy dátum, hogy mikor tartózkodott ott Roosevelt. A rajzon egy hatalmas nyíl jelölte meg annak a folyónak a torkolatát, ahol az előző év karácsonykor az expedíció táborozott, biztonság okából azonban itt is pontosan oda volt írva az évszám, hónap és nap.

Rooseveltet a száját tátotta. Ki rajzolta a táblára ezt a térképet? És mikor? Hiszen ebben a szempillantásban olvasta csak fel a kérdést?!

Pedig — mint Houdini özvegye elmeséli — a dolognak egész természetes a magyarázata. Houdini egy órával az indulás előtt szállt hajóra. Az első, amit ott hallott, az volt, hogy velük utazik Roosevelt is. A bűvész rögtön elhatározta, hogy a népszerű Teddyt megtréfálja. Egy újságíró barátja révén, aki a „Daily Telegraph”-nak volt a munkatársa, tudta, hogy az ex-elnök ennek a lapnak adta el délamerikai naplóját. A hajó indulásáig volt még Houdininak egy órája. Autóba ugrott, elrobogott a szerkesztőségbe s ott barátja, az újságíró révén megszerezte a naplóhoz mellékelte egyik térkép-vázlat másolatát, (amelyen pontosan fel volt tüntetve, hogy az expedíció mikor, hol tartózkodott) továbbá egész csomó hasonló apró adatot az expedíció történetéről. Azzal visszarobogott a hajóra. A pro-

dukció sikere ezzel már biztosítva volt. Houdini ugyanis egészen biztosan számíthatott arra, hogy Rooseveltet, akinek egész pályafutása, sőt magánélete is meglehetősen közismert volt, csak életének legujabbi és egyelőre ismeretlen szakaszából választhat olyan kérdést, ameiről a jelenlevők egyike sem tud. Az összes lehetséges kérdésekre vonatkozó válaszokat palatáblákra írta és rajzolta fel Houdini (volt rá ideje a hosszú hajút alatt), hogy amikor már majd tudja a kérdést, rögtön kéznél legyen az a tábla, amin a válasz rajta van.

De hogy lehet a lepecsételt levélbe zárt kérdést megtudni? Kolumbusz tojása, ha az ember napokig készíti rá előre. Houdini tudta, hogy előadását a hajó szalonjában fogja megtartani. A szalon asztalain különböző albumok heverték. Ezeket az albumokat Houdini éjszakánként sorra hecsempészte kabinjába és valamennyit preparálta: felbontotta a bekötési táblájukat s a vékony bőrkötés alá hártypapírt, közbe pedig indigó-papírt (kopirozó-papírt) helyezett el. A bekötési táblákat azután újra beragasztotta s az albumokat visszacsempészte a szalonba. Az előadás napján már valamennyi album preparálva volt. Amikor Houdini átnyújtotta Rooseveltnak a papírlapot, hogy a kérdést arra írja fel, az elnök önkéntelen mozdulattal felvett az asztalról egy albumot, rátette a papirost és azon írt. A publikum csak arra ügyelt, hogy a bűvész a cédulát ne lássa arról, hogy amikor a palatáblákért kiment, az albumot magával vitte, a szokott bűvészfogásokkal el tudta Houdini terelni a figyelmet. Kint villámgyorsan feltépte az album bekötési tábláját, kivette a hártypapírost, amire rá volt kopirozódva már a kérdés szövege, ennek alapján előkereste a megfelelő palatáblát s azzal, meg egy másik tiszta táblával visszasietett a szalonba. Ott már csak arra kellett vigyázni, hogy a közönség a két palatáblának először csak a három tiszta oldalát lássa, a negyediket ne. Ez nem is volt nehéz, egyrészt, mert mindenki a levelet figyelte, másrészt, mert a táblákra hajszálvonalakkal volt az ábra rárajzolva s igazán senki sem gondolt arra, hogy a válasz előre kész legyen egy kérdésre, amit a bűvész még „nem is tudhatott.”

A hajón tartózkodó amerikai újságírók óriási cikkeket számoltak be lapjaiknak a „természetfölötti” mutatványról s — így lett Houdiniból spiritiszta.

Az aradi Liga-szövetkezet félmillió hiányának ügye a bíróság előtt.

Pausesti védő szerint a hiányok megállapítása csupán félreértésekből eredhetett. A bíróság 15 napi haladékot adott a Liga könyveinek bemutatására.

(Arad, október 18.) Érdekes ügyben tartott ma tárgyalást Constantinescu Demeter büntetőjársbírósi egyes bír. Mint tudvalevő, a vonatkozó törvény szerint szövetkezeti ügyekben a járásbírósi illetékes s így az aradi büntetőjársbírósi foglalkozik a nemrégiben megszűnt volt aradi „Liga, Intellektuális Beszerzési Szövetkezet” vezetősége ellen megindított büntető eljárás ügyével. A Liga vezetősége ellen ugyanis — mint annak idején megírtuk — Cucu Aurel aradi ügyvéd, az Országos Szövetkezet bucaresti-i központjának ügyésze tett feljelentést azon a címen, hogy egy évvel ezelőtt tartott vizsgálat alkalmával a Ligánál 500.000 lejes hiányt és mintegy 300.000 lej kárt állapítottak meg.

Cucu Aurel feljelentésére hónapokon át folyt a vizsgálat, míg mára tárgyalásra került a sor. A tárgyaláson a károsult központ részéről Calmuș timisoarai szövetkezeti kerületi vezérfelügyelő és Zerdelli kerületi ellenőr, míg

Vadász Armand dr. ügyvéd, a Liga volt igazgatója képviselőjében Pausesti Miklós ügyvéd jelent meg. Cucu Aurel szövetkezeti ügyész a vizsgálatot teljességgel befejezettnek találta és ítéletet kért, míg Pausesti Miklós védő ez ellen kifogást emelt és haladékot kért annak a bebizonyítására, hogy a kérdéses hiányok csupán félreértésből keletkeztek. Bejelentette, hogy a Liga üzleti könyvei elkallódtak s így nem állott módjában azokat a mai tárgyaláson bemutatni. Ezt azonban a legközelebbi tárgyalásig pótolni tudja. Ezután csodálkozásának adott kifejezést, hogy a Liga vezetőségét, a melynek igazgatósági tagjai sorába olyan puritán személyiségek foglaltak helyet, mint Iancu Cornel dr. és Miron Iustin dr., ilyen rut vadakkal illessék. Constantinescu bír. helyt adott Pausesti kérelmének és 15 napi haladékot adott a kérdéses szövetkezeti könyvek bemutatására.

MA

DOHNÁNYI-

KILÉNYI SCHUBERT-HANGVERSENY!

Néhány jegy még kapható Sándor Ferencnél és az esti pénztárnál!

Arisztokraták botránya Rómában.

Két párbaja volt Róma kormányzójának, mert azt mondták róla, hogy Mussolini jégretette.

(Róma, okt. 18.) Potenziáni herceg Róma volt kormányzója tegnap párbajt vívott Lanzelotti herceggel és a párbajnál Lanzelotti herceg karján könnyebben megsérült. A párbajt megelőzően Lanzelottinak párbaja volt Marquis Sambuy-val, amelynél Lanzelotti három könnyebb sebet ejtett ellenfelén.

A párbaj előzményei a következők: Róma egyik legelőkelőbb arisztokrata klubjában Lanzelotti herceg azt állította, hogy Potenziánit Mussolini jégre tette, mert megvesztegetési pénzeket fogadott el. Lanzelottit e hír elbeszélése után Marquis Sambuy, Potenziáni barátja azonnal megpofozta. Amikor Potenziáni

herceg erről értesült, provokálta Lanzelottit, akit ugyancsak provokáltatott Sambuy marquis is. A párbajok tegnap folytak le Róma egyik külvárosának villájában. Közben Colonna szenátor, aki 25 esztendeig volt Róma kormányzója, becsületbíróskodást hívott össze, hogy tisztázza az arisztokraták között felmerült vádakot és megvizsgálja az érdekeit három félnek eljárását. Gasparri kardinális Potenziáninak s Sambuynak felajánlotta, hogy a Vatikán megszünteti ellenük a párbaj folytán elrendelt ekszkommunikációt. Ebből az következik, hogy Gasparri is elítéli Lanzelotti eljárását.

MA DOHNANYI-KILÉNYI!

* Gróf Bethlen Istvánné szindarabot irt. Budapestről jelentik: Az Est értesülése szerint gróf Bethlen Istvánné „Szürke ruha” címmel színművet irt, amelyet a Vigszínház rövidesen bemutat.

* Lesage a sánta ördög. A Mindnyájunk Könyvtára legújabb kötete. Goda Géza fordítása. A sánta ördög, amint kiszabadul palackbörtönéből, melybe az alchimista varázsló vetette, megmutatja szabadítójának a világot. Sevilla fölött lebegve leemeli a házak tetejét s ve'e az olvasó bepillant az életbe: látja az emberi szenvedélyt, a családok titkait, az emberek bűneit és vágyait, a szerelem képmutatásait, csalásait és nyomorúságait, a gazdagság és a nyomor ellentétét. Szatirikus világkép ez s e mellett izgalmas kalandregény.

Művészi fényképek és levelező-lapok
NAGY GÉZANAL ARAD, Bulevardul Regina-Maria 8. megyebázzal szemben. 1096

* Az aradi színházi iroda hírei. Egyetlen tapsoló áradat volt tegnap este a Régi nyár premierjének közönsége, amely egyöntetűen állapította meg, hogy a Régi nyár teljesen egyenértékű az Orlowval és a Cirkuszhercegnővel úgy kiállításban, tartalomban, muzsikában, mint sikerben. Egész Arad ma már csak egy nótát ismer, amely azt mondja, hogy „Legyen a Horváth-kertben, Budán...” Vége hossza nem volt ennek a végtelenül kedves muzsikájú szám elismertésének, már ott megvan a siker, amikor Viola Margit és utána a lányok gyerekkocsival kijönnek a színpadra, oly kedves jelenet, hogy önkéntelen tapsra kényszeríti a nézőt. Rég nem áldozott darabra annyi pénzt az igazgatóság, mint most s Galetta minden függőnyt, jelmezt, díszletet teljesen újonnan szerzettetett be. A főrendező Galetta neve mellett még Gellért karnagyról is elismeréssel kell szólni, aki pompásan fogta össze a jazz-hangszerekkel megerősített zenekart, amelyben Vécsey Ernő, a kitűnő zongorista, akit a hawaiiakkal együtt ismert meg a közönség, is helyet foglalt. Az előadás remekül simul Békeffy—Lajthay pompás operettjéhez. Viola Margit egyszerre beénekelte magát a közönség tetszésébe, melegen üdvözölte a primadonnán kívül a közönség az ismét visszatért csupa kedvességű Kertész Mancit, hálásan tapsoltak L. Kiss Mariska humorának s Szepessy Edithnek, Dancs Icaának és E. Károly Klárinak is. Galetta Ferenc néhány szép énekszámmal ad életet Janikovics bárónak, ifj. Szendrey Mihály sok eleven töllettel alakítja Miklóst, Trafina szerepében pedig Győző Alfréd ad lendületet az előadásnak. Nagyszerűen rugalmas a táncos szerepében Rudas Bandi, aki a táncok nagyrészenek kiváló beállítója is. A hatalmas sikerű operett ma, pénteken, holnap, szombaton és vasárnap délután 5 órakor kerül színre. Vasárnap délután fél 3 órakor pedig a legragyogóbb vigjáték, az Ábris rózsája megy s ezuttal leszállítottan, olcsó helyárakkal adják. Jegyek a téli színház pénztárában.

Fehér Kereszt-étteremben
világrakció,
teljesen új műsorral.

* Szocialista rendőrség a bécsi színházakban. Bécsből jelentik: Bécs városa, mint ismeretes, október elsején átvette a színházakban — kivéve a két állami színházat — az inspekciónak szolgálatot. Ez az intézkedés azt célozza, hogy a rendőrség közegei kiszoruljanak a színházakból. Az inspekciónak gárdát 60 kipróbált szociáldemokrata jogászokból állították össze a bécsi városban és ezek megfelelő egyenruhát kapnak. Az osztrák fővárosban, a szociálisták részéről a rendőrség elleni merényletnek tartják az új alakulatot, amely évente 67.000 schillingjébe kerül Bécs város polgárainak.

HA NEM PÉLDÁNYONKÉNT VESZI MEG AZ „ARADI KÖZLÖNY”-t, hanem havonta 90 lefűrt előfizeti, csak 3 lej 60 baniba kerül egy példány.

Telefon 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO Telefon 70.

Négy előadás

MA, délután 5, 7 és este 9 és 11 órai kezdettel MA

Művészeti világesemény! Premier!
Metre Goldwyn (ezelőtt Panamet) produkció.

Tolsztoj Leo gróf örökbecsű regénye.

Filmrehozták születésének centennáriuma alkalmából.

„Karenin Anna”

Greta Garbo és John Gilberttel.

Kibővített zenekarral. — Mérsékeltén emelt helyárak.
Jegyekről okvetlen elővételben gondoskodjon.

Irodalom és művészet

A régi nyár.

(Békeffy István és Lajthay Lajos operettbemutató Aradon.)

El ne felejtjük előjáróban elmondani, hogy a régi nyár Aradon csak kedves, szívünk mellől a színpadra lépő reminiscencia erejéig van érdekelve, tehát az operett nem köti magát a színpadi nyári előadásokhoz s zimarokos, zuzmarás évszakban is épugy helyt állhat, mint a kánikulás júliusban, amikor éppen egészen véletlenül sorra került Budapesten.

Amint a prózánál, a drámai fajknál lassu átalakulás megy végbe a filmszerű lerögzítéssel és az események gyors felvázolásával, épugy az operett is mind biztosabban tolódik a nyílt változtatásokkal, függönyelőtti jelenetekkel, táncokkal, közönség-kontaktussal mozgalmassabbá tett — mondjuk — revüszzerű színpadképű muzsikájú, derűs, énekes játékok felé és mint jól keveredett — egy kis érzelem, egy kis látványosság — tipikusan mai operettképvilágot ismertünk meg a régi nyárban.

Békeffy István és Lajthay Lajos a Mesék az írógepről óta már kijárták az elismertség útját és csöppet sem hanyatlóan dobták ki a siker elé a régi nyárt. Az előző operett másolt figuráival szemben az operettviszonyokhoz képest a régi nyár már frissebb, elevenebb és a humorral átszőtt képeket jelentékenyen növeli, hogy Lajthay Lajos a muzsikusa Békeffynek, aki mindig tart iszákjában egy slábert, amely benne zsong napokig a fülből, belébotlunk az uccán, a kávéházban.

A meséje jól összeegyeztetve kedves kis operettsemmisség. Elvégre nem is fontos. Fő a gondos, izléses külsőség, a szemrebbenésnyi gyorsasága menettémpó. És ezt kellőleg átlátva az aradi színpadon, sok frissességgel, alkalmazkodással hozta ki a régi nyárt, a mely ugye lehet túl fogja élni Aradon az átlagoperettek tisztavirág életét.

Erre enged következtetni az a hatalmas, meleg siker, amelyet sűrű nyílt és felvonásvégi tapsokkal peosételt meg ma este a premier zsufolt háza. Egyaránt szól az elismerés a kedves da-

rának, a jazzal élénkített muzsikának, a bemutatkozó operettegyüttes nagyszerű összejátékának és a meglepően izléses, változatos kiállításnak.

Az együttes élén Viola Margit, a társulat új primadonnája állott. Elejétől végig irányította az előadást és kétségtelen, az operett sikere elsősorban Viola Margittal van szoros összefüggésben. Egyöntetű, a közönség állandó tapsaival megerősített megállapítás: Viola Margit bemutatkozása a legmelegebb színházi est keretében, a legnagyobb sikerrel zajlott le. Kellemesen csengő, könnyed szárnyalású hang, meglepő táncakadémia, jó színpadi megjelenés, ragyogó toalettek sorozata, játékában öntudat, lendület s valami rögtön megnyerő szívlelek, magyarázzák a közönség nyomban megnyilvánuló szeretetét. Máriát alakította, a régi nyári reminiscenciákon tündöző primadonnát, mindig szordinós stílussal s egyben bebizonyította, hogy a társulat operettensemléjének főerőssége.

Kitörő lelkesedéssel fogadta a közönség kedves ismerősét, Kertész Mancit, akinek közvetlen kedvessége, temperamentuma, izléses játéka ezuttal is megnyerően hatott. Galetta Ferenc különösen Halász Lajos által kísért dalaival aratta le a tapsok jelentős hányadát. Ifj. Szendrey Misi bravuros táncával elsősorban, de Miklóská gyámoltalan figurájának közvetlen eltalálásával is kitűnt. Győző Alfréd aranyos derűje képviselte főképp a humort. Egy füttyszámra valósággal eseményszámra ment. Fürgesség és rugalmasság Rudas Bandi táncai, akit különben a táncok nagyrészenek betanításáért is elismerés illet. Jóízűen humoros L. Kiss Mariska és a kerettel alkalmazkodók: Szepessy Edith, Dancs Ica és E. Károly Klári. Galetta Ferenc főrendező színpadai rég nem látottan izlésesek és gondosak, Gellért Pál, a kitűnő zongoristával: Vécsey Ernővel és a több jazzhangszerrel megerősített zenekar élén nagy mértékben szolgálta az est sikerét. (—6.)

* A színház heti műsora. Péntek: Régi nyár, operettújdonás, B. bérlet. Szombat: Régi nyár, operettújdonás, C. bérlet. Vasárnap délután fél 3 órakor: Ábris rózsája, vigjáték, olcsó helyárakkal; 5 órakor: Régi nyár, operettújdonás, rendező helyárakkal; este: román előadás.

Uj bűnvádi feljelentés Castiglioniellen

Lederer Agoston börtönbe akarja juttatni régi ellenfelét. — A „Freiheit“ fentartja állítását, hogy Castiglioni részt vett a Stinnes-féle kötvényhamisításban. Használt hathatlan repülőgépeket szállított a háboru alatt Castiglioni az osztrák-magyar hadseregnek.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák főváros új Castiglioni-botrány előtt áll. Castiglioni néhány év előtti összeomlása ellenére ma ismét Középeurópa egyik leggazdagabb embere és így érthető, hogy azok a vádak, amelyek most újból elhangzanak Castiglioni ellen, nagy izgalmat keltenek a bécsi pénzügyben. A „Freiheit“ című napilap már hetek óta terjedelmes cikkeket közöl, melyekben avval vádolja meg Castiglioni, hogy ő finanszírozta a Stinnes-féle kötvényhamisítások miatt Berlinben letartóztatott Grosz Bélát, a Foresta volt igazgatóját és cinkostársát volt a hamisítóknak.

A napokban egy újabb súlyos vád hangzott el Castiglioni ellen egy törvényszéki tárgyalás során. Egy asszony perelte be Castiglioni és a bizonyítási eljárás során kitünt, hogy Castiglioni, aki a háboru alatt az osztrák-magyar hadsereg legnagyobb repülőgép-szállítója volt, megvesztegette az asperni repülőter egyik tisztjét, hogy a Castiglioni által szállított repülőgépek átvételénél, illetőleg felülvizsgálatánál hunyja be szeméit. Ez a vád több dokumentum által bizonyítást nyert. A tárgyalás során a felperes ügyvédje felsorolta azokat a Castiglioni által szállított repülőgépeket, amelyek lezuhantak és amelyeknek pilótái szörnyethaltak.

A harmadik ügy olyan természetű, hogy a bécsi büntetőhatóságok rövidesen kénytelenek lesznek foglalkozni vele. A Győri szeszgyár és finomító Rt. igazgatósága, illetőleg bécsi ügyvédje bűnvádi feljelentést készült tenni Castiglioni ellen 80 milliárd korona értékű csalás címén.

A győri szeszgyár Lederer Agoston bécsi nagyiparos érdekeltiségéhez tartozik és bécsi tulajdona a Bartensteingasse-i Lederer-palotában van.

A győri szeszgyár, illetőleg Lederer az összeomlás utáni esztendőben Castiglionival, valamint az ő irányítása alatt állott Depositenbankkal együtt részt vett egy spirítusz-szindikátusban. Az üzletbarátság azonban nem tartott sokáig, 1924-ben bekövetkezett a Depositenbank összeomlása és a könyvek átvizsgálásánál kiderült, hogy Castiglioni spirítusz-szindikátus üzletei során 80 milliárd koronával megkárosította a Depositenbankot. — Ugyanekkor a győri szeszgyár nyilatkozatot adott ki, hogy mivel 50 százalékig ő is részese volt a szindikátusnak, Castiglioni öt is 80 milliárd koronával megcsalta. A győri szeszgyár bécsi ügyvédei bűnvádi feljelentést tettek Castiglioni ellen és Jakob dr. udvari tanácsos, vizsgálóbíró megállapította, hogy csalás bűntette forog fenn. Erről 1924 szeptember elején jelentést tett a bécsi országos törvényszék tanácsának, amely határozatot hozott, hogy Castiglioni, valamint vezérigazgatói: Neumann Gábor és Goldstein Pál azonnal letartóztatandók. Jakob vizsgálóbíró azonnal Schober rendőrfőnökhöz sietett, aki aláírta a letartóztatási parancsokat és nyomban detektiveket küldött ki Castiglioni, Neumann és Goldstein letartóztatására. A detektivek azonban a parancsot nem bírták végrehajtani, mivel Castiglioni és vezérigazgatói egy fél órával előbb érhetetlen módon értesültek a letartóztatási végzésről és megszöktek.

Castiglioni külföldről különböző tárgyalá-

sokat kezdett és csak akkor tért vissza Bécsbe, amikor salvus conductust kapott. Azután még egy esztendeig folyt a bűnvádi vizsgálat Castiglioni ellen, azonban általános meglepetésre beszüntetéssel végződött. Az ügyészség visszalépett a vádtól. Erre a győri szeszgyár képviselői magánváddal léptek elő. A bíróság ezt a magánvádat alaki okokból visszautasította.

A győri szeszgyár bécsi ügyvédei most új feljelentést készítettek és ebben új tényeket hoznak fel Castiglioni bűnösségének bizonyítására. Lederer Agoston tehát kiméretlenül folytatja régi ellenfelének üldözését, ami egyéb ként kitűnik a feljelentés utolsó mondatából, a mely szerint a győri szeszgyárnak nem fontos az anyagi jóvátétel, hanem etikai és jogi

Nagyon finom vigjáték a Selyemharisnya

Főszerepben: LAURÁ LA PLANTE
péntektől az APOLLOBAN

okokból követeli, hogy Castiglioni családja ne maradjon büntetés nélkül.

Castiglioni annak idején kényszer alatt kiegészített a csödbe ment Depositenbankkal 20 százalékos kvótában. De most Lederernek sikerül bebizonyítani, hogy egy a győri szeszgyár, mint a Depositenbank károsodását család idézte elő, úgy előreláthatólag a Depositenbank károsultjai is elő fognak állni követeléseikkel. Így tehát Lederer Agoston új offenzívája Castiglioni ellen szenzációs, nemzetközi jelentőségű finandális következményekkel járhat.

BELVÁROSI MOZGÓK MŰSORA:

Ma, pénteken 5, 7 és 9 órakor

APOLLO
Premier!
SELYEMHARISNYA
a szőke csoda,
LAURA LA PLANTE

URANIA
Premier!
AZ APÁCA SZERELME

Egy bánatos ut 6 állomása.

Főszerepben: IMOGRNE ROBERTSON, ELLEN KÜRTHY és HALLAY KAMILLA.

Egy konzervdoboz miatt késelt 24 órát a Zeppelin.

Hogyan lett Zeppelin gróf ellenfeléből a Zeppelin hőse? — Az óriáslégshajó konyháját elárasztották ajándékokkal. — A „Zeppelin-étterem“ menüje.

(Berlin, okt. 18.) Egész Németország Eckener doktor nevével hangos. A német újságok ezerszámra ontják a cikkeket, amelyekben a nagy tudós magánéletéről, tudományos tevékenységéről közölnek igen érdekes részleteket. A „Graf Zeppelin“ parancsnoka a szerény modoru, igénytelen kispolgári külsejű Eckenerben Németország tudományos s technikai tevékenysége legkiválóbb képviselőjére akadt.

Egészen csendben, visszahúzódva élt az utóbbi években Eckener. Fiatalabb korában inkább szerepelt a nyilvánosság előtt, mert újságírással foglalkozott. A Frankfurter Zeitung Friedrichshafeni tudósítója volt. Abban az időben folytak Zeppelin grófnak kísérletei. — Eckener, az újságíró, lapjában közgazdaságttechnikai szempontból irányítva, a loghevesebb támadásokat intézte Zeppelin ellen, s próbalkozásait elítélte.

A támadó, de rendkívüli intelligenciát és szaktudást eláruló cikkeket felkeltették Zeppelin gróf érdeklődését és meghívta magához Eckener, vele a légshajózás problémájáról hosszú vitába bocsátkoztak.

Zeppelin gróf érvei meggyőzték Eckener, aki ettől a pillanattól kezdve a leghűségesebb, legodaadóbb munkatársa lett.

Nem is foglalkozott mással, mint az Oceánrepülés problémájával. Neve akkor lett világhírűvé, amikor a Z. R. III. légshajót 51 óra 17 perc alatt Friedrichshafenből Lakehurstba vitte. A „Graf Zeppelin“ építési munkálatait ő vezette, s mára már legyőzi az Oceánt Zeppelin gróf hűségese tanítványa.

A „Graf Zeppelin“-t mielőtt útjára elindult rengeteg szeretetadománnyal halmozták el. A főzdrészt sem vihette magával annak a sok ételnek, italnak, amivel a közönség ellátta. A bajor sörfőzdek egyedül 2000 üveg sört küldtek, a csokoládégyárak mázsaszámra ontották a csokoládét, többszáz üveg pezsgőt juttattak hozzá, minden nagyobb vállalat megajándékozta valamilyen hasznavehető holmival.

A légshajó konyháját természetesen gazdagon felszerelték. Utközben borju, sertés és szárnyasok husából készült ételekkel szolgálták ki őket, de bőségesen gondoskodtak kolbászlelékről, tojásról, főzelékről, gyümölcsről és édességekről. Mődunkban van olvasóink-

nak egy eredeti „Graf Zeppelin“ étlapot bemutatni, amelyen látható, miként állítják össze a légshajó menüjét. Az első nap étrendje a következő volt:

Reggeli:

Tojás, kávé, kenyér, vaj.

Ebéd:

Metéltleves.

Borjuragout vegyes főzelékkel.

Kompót.

Vacsora:

Felvágott mayonézsalátával.

Vajaskenyér.

Tea.

A hosszasan tartó légi uton ugyanis csak könnyű táplálkozás tanácsos. Italműből a Zeppelin teát, kávé, kakaót, Selters-vízet, sört, bort, pezsgőt és likőröket vitt magával. Az alkoholt a prohióciós határon nem dobják a tengerbe, hanem Lakehurstban a vámhivatalnokok őrizetere bizzák.

Az utasok fogyasztás szerint fizetnek, az árak nem magasabbak, mint egy előkelő tengerihajó árai. Szóval, a legnagyobb nyelvek is bátran neki vághatnak légshajón az Oceánnak, semmiben sem fognak szükségét szenvedni.

A newyorki jelentések szerint Eckener dr. az újságíróknak elmesélte, hogyan keletkezett a Zeppelin végzetessé válható sérülése. Elmondotta, hogy a szakács kihajított a gépből egy konzervdobozt, amelyet az erős szél a stabilizációs felület szárnyához vágott. A rendkívüli nagy légnyomás következtében a doboz éles fedele felhasított az uszony vékony burkát, majd a vihar feltépte a kis szakadást, ha ez nem történik meg, már vasárnap délután megérkeznek Lakehurstba. Így okozta majdnem egy kis, elhasznált konzervdoboz száz ember halálát.

— Általános adóamnesztia Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák köztársaság fennállásának tízes évfordulója alkalmából a pénzügyminiszter adóamnesztia tervez, amely minden adó- és jövedéki kihágásokra terjedne ki, amelyekben jogerős ítélet van.

INGYEN KAPJA

6 hó végéig

az **ARADI KÖZLÖNY-t**

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1928. november hó 1-től számítjuk.

H I R E K.

Egy hozománnyal három leányt adott férjhez.

Érdekes válóper, amelyet egy ravasz apa trükkje okozott.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Szokatlan válóper ádta ma be a budapesti törvényszéken. Egy debreceni kereskedő néhány évvel ezelőtt férjhez adta legidősebb leányát, akinek hozományul egy nagyértékű házat adott. Amikor a második leánya menyasszony lett, rábirta az idősebbik leányt, mondjon le a házról huga javára. Ez megtörtént és a telekkönyvnel titokban átírták a második leány nevére a házat és a vőlegény a nagy hozomány tudatában boldogan vezette az oltárhoz a leányt. Az eset megismétlődött a harmadik leánynál, majd annak férjhezmenése után a házat utólag visszarárták a szülőkre.

Az első leány férje néhány nappal ezelőtt Debrecenben járt, ahol dolga akadt a telekkönyvvel. Itt véletlenül megpillantotta apósa házának többszöri átíratását. Amikor tudomást szerzett a panamákról, azonnal visszautazott Budapestre és válóperrel adta be felesége ellen, mert belegegyezett a titkos átírásba és megszegte férjével szemben való köteles házastársi őszinteséget. A törvényszék a napokban tárgyalja az ügyet.

— Rágalmazásért fellelítették az igazságügyminisztert. Bucurestiből jelentik: Rendkívül érdekes bünvádi fellelítést adtak be a bucuresti-i törvényszéken. Lascaru Anton rágalmazásért fellelített tett Burileanu, az In-dreptarea igazgatója és Stelian Popescu igazságügyminiszter, mint az Universal felelős igazgatója ellen, azokért a cikkekért, amelyekkel személyével kapcsolatban lapjukban közöltek. Lascaru fellelítésében arra kéri az ügyészséget, tegye meg a lépéseket Stelian Popescu mentelmi jogának felfüggesztése érdekében. A fellelítés nagy feltűnést keltett a fővárosban.

— A főügyész szabadságon. Niculescu Miklós főügyész, az aradi ügyészség vezetője, a mai nappal kezdte meg rendes évi szabadságát, amelynek tartama alatt Gitta Agoston főügyész-helyettes helyettesíti.

— Egy aradi rendőrtisztviselő halála. Az aradi államrendőrség egyik érdemes tisztviselője halt meg a mai napon: Karácsonyi A. Gyula, a kihágási osztály irodavezetője elhunyt. Karácsonyi rendkívül szorgalmas, pontos és megbízható tisztviselője volt a rendőrségnek, ahol mindenki szerette és feljebbvalói is a legteljesebb elismeréssel adóztak mindenkori Karácsonyi A. Gyulának. Hosszabb ideje betegkedett már, a halál Nagylakon érte utól 48 éves korában. Régebben határrendőrségi kapitány és kolozsi szubprefektus is volt. Halála általános, mély részvétet keltett.

— Diákok inzultáltak a budapesti Népszava szerkesztőjét. Budapestről jelentik: Az egyetemi ifjuság körében ismét mozgalom indult meg a numerus clausus érdekében. Különösen a közgazdasági, bölcsészeti és műegyetemi fakultásokon észlelhető ez. A bölcsészeten tegnap délután inzultáltak a Népszava szerkesztőjét. A Gólyavárban rendezendő diákgyűlés eseményeit ezért egyetemi körökben nagy érdeklődéssel várják.

— Október végén tárgyalják Károlyi Mihály perújítási kérelmét. Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Károlyi Mihály gróf vagyonekhozási perében nemrég perújítási kérvényt nyújtottak be. A tábla ez év júniusában tárgyalta a kérelmet, amelyet elutasított. Felbezetés folytán az ügy a Kuria elé került, ahol október 26-án és 27-én tárgyalják le Károlyi Mihály kérelmét.

**Már mindenki tudja:
hogyan legolcsóbb és legjobb
női kabátokat**

csak MENCER-nél lehet vásárolni Aradon, a leggett Széchenyi malom mellett (Boros Béni-tér 40.)

— Aradi bankigazgató gyásza. Sulyos csapás érte Popoviciu Mihályt, a Victoria takarékpénztár igazgatóját. Ma hajnalban meghalt, hosszas szenvedés után felesége, szül. Hahn Maria, 51 éves korában. Az elhunyt uriaszonyt, akinek halála nagy és kiterjedt rokonságot döntött gyászba, pénteken délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra az „Eternitatea” temető halottasházából.

— Az autobuszoknak nem kell az ut közepén haladniuk. Jac Jenő gépüzemi titkár az interimár bizottság mai ülésén beszámolt arról, hogy Hara komisszárral, a rendőrség közlekedésügyi osztályának főnökével együttesen helyszíni szemlét tartott abból a szempontból, hogy a városi autobuszjárat betarthatja-e a közlekedésügyi szabályrendeletet. Az osztályfőnök belátta, hogy a város álláspontja helyes. A gépüzemek ezzel kapcsolatosan átiratot készítettek, amelyben kifejtik, hogy a városi autobuszjárat nem haladhat az ut közepén, mint ahogyan azt a szabályrendelet előírja s kéri a rendőrséget, tegyen kivételt a városi autobuszokkal. Az interimár bizottság megbízta Pausesi Miklós bizottsági tagot, hogy az átiratot Filotti Zamfir rendőrprefektusnak adja át.

— Árlejtést ír ki a város Czukor László aradi faterlepedék telkére. Az interimár bizottság mai ülésén Czukor László aradi fakereskedőnek a CFR üzletvezetőség palotája mellett lévő faterlep telkének ügyével foglalkozott. A telek a város tulajdona és Czukor László évek óta birja bérben 6450 lej évi bérért. A város felszólította, hogy fizessen 21.300 lej bért, amivel szemben a cég 12.000 lejt ajánlott fel. Az interimár bizottság elhatározta, hogy nem fogadja el az ajánlatot és felmondja a cégnek a bérletet, egyben pedig harmincnapos terminussal nyilvános árlejtést ír ki a teleknek április 1-től való bérbevitelére.

— Négy fekete ló... Az aradi Chevra Kadisa egyesület érdekes üzletet ajánlott tegnap a városnak. Az egyesület kérte a várost, vásároljon négy fekete lovat és kötelezte magát arra, hogy valahányszor az egyes temetéseknél szüksége lesz lovakra, a várostól veszi kölcsön azokat páronként 300 lej kölcsöndíj mellett. Kimutatást terjeszt be arról, hogy az üzlet feltétlenül jövedelmező a városra nézve. Ma foglalkozott az ügygel az interimár bizottság, amely kimondotta, hogy a város nem foglalkozik ilyen üzletekkel. Különben sincs fedezet a kölcsönvetésben lovak vásárlására és így a beadványt elutasította.

— Casa Nationala és Népbank épül az aradmegyei lító községben. Georgescu János megyei prefektus az aradmegyei lító községnek néhány héttel ezelőtt ötvenezer lejt adományozott, hogy felépíthessék a községbeliek templomukat. Most negyvenezer lejt adományozott arra a célra, hogy a lakosság részére ugynevezett Casa Nationala (nemzeti házat) építsenek, ahol kulturális előadásokat tartanak. A prefektus ezenkívül megtette a lépéseket az irányban is, hogy a községben Népbankot alapítsanak, amely a parasztság részére kölcsönöket nyújt alacsony kamatok mellett. A község lakossága általános hálával vette tudomásul Georgescu János prefektus intézkedéseit.

— Rádió a magyar fogházakban. Budapestről jelentik: Az igazságügyminisztérium elrendelte, hogy a váci fegyházat és a szegedi Csillagbörtönt rádióval szereljék fel.

Arad társadalmi és a hatóságok vezetői előtt zenés főpróbát tartanak Assisi-Szent Ferenc filmjéről.

Vasárnap lesz a hatalmas filmsláger premierje, melyet hallatlan érdeklődés előz meg.

Assisi Szent Ferenc grandiózus filmjéhez méltóan, az Apolló mozgószínház ünnepi előadás keretében hozza ki ezt a műalkotást, melynél szebbet, nagyszabásúbbat évtizedek óta nem látott a közönség. Pénteken délután házi főpróbát tart az Apolló, szombaton délelőtt a város társadalmának és a hatóságok vezetőinek, továbbá a sajtó jelenlétében zenés főpróbát rendez, hogy a vasárnap esti premier teljes ünnepi hangulatban fogadja a közönséget. Már eddig is közel ezer jegyelőjegyzés történt és ez élő bizonyossága annak, hogy ha komoly, értékes, művészi élményben lehet része a közönségnek, oda százak és ezrek tudnak és mindenki látni akarja az utóbbi idők legnagyobb attrakcióját.

— Halálozás. Rigler Sándor ujaradi kereskedő 17-én délután meghalt. Temetése 19-én délután fél 4 órakor lesz a gyászszobából az ujaradi temetőben. Gyásznapja 22-én, hétfőn délelőtt 9 órakor. Ujaradon a róm. kató. templomban.

— Gondnokság alá helyezték Károlyi István grófot. Budapestről jelentik: A hivatalos lap legújabb számában megjelent gróf Károlyi István 29 éves földbirtokos gondnokság alá helyezéséről szóló törvényszéki végzés. Az ifjú gróf Károlyi Lászlónak, a főtí földesurinak fia, aki a gondnokság alá való helyezéséről nem is tud. Az esetről családi körben és a körmények játszóttak közre. Érdekes, hogy a fiatal gróf holnap utazik Afrikába, ahová Horthy Jenő és ifj. Horthy István társaságában oroszánvadászatra indul.

— Amanullah afgán király agyonlövetett egy lázadó herceget. Berlinből jelentik: A londoni jelentések szerint Amanullah afgán király agyonlövetett egy afgán herceget, aki lázadást szervezett ellene. Az összecsküvés élén befolyásos, nagynevű hercegek állanak. A mozgalom azért keletkezett, mert a király európai útja után különböző reformokat akart keresztülvinni az országban, ami azonban a nép ellenkezésével találkozott. Kazrat herceg agyonlövetésén kívül a király a herceg számos hívét börtönbe vetette.

— Egy híres pesti színésznő kinos incidense. Budapestről jelentik: Hettyey Arankának, a Nemzeti Színház híres művésznőjének pár nap előtt kinos incidense volt az egyik színiünnepi előadásánál. A Bánk Bán előadásánál a növendék tévedésből elébe állt, mire Hettyey a színpad mögött nekítámadt és felpofozta. A Nemzeti Színház ötös bírósága tegnapi ülésén a művésznőt azonnali elbocsátásra ítélte. Ma az igazgatóság is foglalkozott az ügygel és megállapította, hogy a bizottság a paragrafusok szerint ítélkezett. Kijelentette azonban a direktió, hogy Hevesi igazgató enyhébb büntetésben fogja részesíteni a magáról megfélemlített művésznőt, aki továbbra is a Nemzeti Színház tagja marad.

MA DOHNÁNYI!

— Új tüdőbetegszanatorium a borossebesi járásban. Ma délelőtt kezdte meg Aradmegyei permanens bizottsága, Georgescu János megyei prefektus elnöke alatt, az 1929 évi költségvetési tervezet tárgyalását. A költségvetésben többek között két millió lejt irányoztak elő, hogy Aradmegye valamelyik községében, valószínűleg a borossebesi járásban, tüdőszanatoriumot építsenek, ahol a szegény megyei betegek ingyen kezelik és gátat vetnek a betegség terjedésének. Ezenkívül nagyobb összegeket irányoztak elő utak fenntartására, iskolák és templomok építésére. A permanens bizottság a napokban befejezi a költségvetés tárgyalását, majd a tervezet a megyei tanács elé kerül megszavazás végett.

Fertőtleníteni a szájat és torkot, valamint a torokgyulladás, hűlés és grippe elleni védekezésre Panflavin pasztillát kell használni. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Újból fellángol a polgárháború Kínában. Londonból jelentik: A pekingi jelentések szerint félni lehet attól, hogy a kínai polgárháború újból fellángol. Santung tartomány lakossága valóságos lázong Feng tábornok hadügyminiszterrel való megnevezése miatt, miután 6 volt az, aki annakidején bevonult Santung tartományba és felgyújtotta a városokat. A lakosság tegnap megtámadta Feng tisztviselőit és 43-at lemészárolt közülük. Az európai ágyúmaszadok parancsot kaptak arra, hogy álljanak készenlétben.

— Rejtélyes öngyilkosság. Budapestről jelentik: Tegnap a Zárda-uccában egy ismeretlen férfi morfiummal megmérgezte magát. A kórházba szállították. Itt magához térítették az öngyilkost, aki elmondta, hogy Kaiser Nándornak hívják és vállalkozó. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy az öngyilkos, aki most súlyos állapotban fekszik a Rókus-kórházban, hamis adatokat mondott be. Az öngyilkosjelölt kihallgatása egyelőre lehetetlen.

— Lopásért félesztendei foglász. Az aradi törvényszék Antonini—Cioropciu büntetőtanácsa ma vonta felelősségre Jusan Pál és Marcis György monyoróli lakosokat, akiket lólopásért 6, illetve 4 havi fogházra ítelt.

Assisi Szent Ferenc

az egész világ legnagyobb filmje.

— Büntény. vagy baleset? Tegnap éjjel a Strada 29. Decemvrie (Hasszinger-uca) egyik háza előtt az őrtálló rendőr egy eszméletlen férfit talált a járdán. Az élesztgetési kísérletek hiábavalónak bizonyultak és amikor jobban megvizsgálta, látta, hogy a férfi fején tompa tárgytól származó sérülés van. A rendőr kikutatta az eszméletlen férfi zsebeit és a nála talált iratokból kiderült, hogy az illető Schuch József pincérel azonos, aki valószínűleg ittas állapotban haza igyekezve, megbotlott és a járdába ütötte a fejét. Nem lehetetlen azonban, hogy barátai közül valaki ütötte le, akikkel az este együtt borozgatott egy kocsmában és innen szóváltással távoztak. A nyomozás megindult.

Assisi Szent Ferenc

minden eddigi filmet felülmul.

— Vasuti szerencsétlenség Resita közelében. Resitáról jelentik: Tegnap délután egy tehervonat zárfék előtti kocsija Kölnök és Resita között menetközben kisiklott a nyílt pályán, aminek következtében a zárfékkocsi felborult. A mozdony vagy száz méterre húzta el a felborult kocsit, amíg meg tudott állni. A pálya annyira megrongálódott, hogy a személyforgalmat átszállással bonyolítják le. A zárkocsifékező, amikor látta, hogy a kocsi felborul, leugrott és könnyebb sérüléseket szenvedett. A kisiklást állítólag sintörés okozta. A vizsgálat megindult.

Assisi Szent Ferenc

X. Pius pápa és Mussolini előszavával.

— Rendőri hír. Vajda Béla Strada General Cernat 8. szám alatti lakos ma feljelentést tett Dávid Béla Strada Cosbuc 20. szám alatti lakos ellen, aki őt 31.500 lej erejéig megkárosította. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Assisi Szent Ferenc

nagyobb mint az olasz Quo Vadis.

— Olyan hatalmas filmsiker, mint Karenin Anna még nem volt Aradon. Az Erzsébet-slágermozgó tegnap négy zsufolt ház előtt mutatta be a világ legcsodásabb filmalkotását „Karenin Annát”. Tolsztoj örökbecsű regényét szeniális rendezésben hozták filmre. Greta Garbo a címszerepben a legnagyobb alakítást nyújtja, John Gilbert Wronszky kozák tiszt szerepében a legmagasabb nivót képviseli. A kiállítás pazar, a zenekíséret különleges szórakozás. Az Erzsébet slágermozgó újból hatalmas erkölcsi sikert aratott.

Assisi Szent Ferenc

vasárnaptól az Apolloban.

— Kiszögös és autótaxi karambolja. Ma délután fél négy órakor a városon keresztül tolató tehermozgó a Dacia előtt elhaladva, egy kiálló alkatrészével elkapta a sinek közvetlen közelében elhelyezkedett 741-es, Schauer soffőr birtokában lévő taxiutót és néhány lépésig magával hurcolva, a vadonutaj kocsis sárhányóját, hűtőjét teljesen összerongolta. A nyomban megjelent Barbulescu közlekedési rendőrtisztviselő megállapította, hogy a karambolért a soffőr nem vonhat senkit felelősségre, mert szabálytalanul, egészen közel állt a kocsijával a standon s még szerencséje, hogy aránylag kis kárral uszta meg a karambolt.

Egy francia gazda feltalálta a villamos trágyszást.

(Páris, október 18.) Egy francia gazda, névszerint Christoileau az elektromosság segítségével olyan termést hoz ki a földjéből, a melynek most csodájára jár a világ.

Egy magyar újságíró is megátogatta ezt a csodakertet. Az újságíróhoz így szólott a francia kertész:

— Legelőször is nézze ezt a zabkalászt! 225 szem van rajta Nem rossz, mi? — kezdte a mutogatást a kertész. — Ezek a margaréták pedig szélesebbek, mint a krizantémok.

Megragadja a kezem és más ágyak felé vonszol.

Bokor nagyságu saláták, szalámirudszéri uborkák és akkora kukoricák jönnek sorra, amilyenekből néhány cső megtölt egy zsákot.

— De ez még mind semmi! — büszkékedik Christoileau ur. Gyerünk csak a fák közé.

— Ahhoz nem kell gazdálkodónak lenni, hogy tudja, hogy a fák alatt nem él meg semmiféle vetemény. Nos hát ez a törvény is a multé.

— És valóban egy körtefa alatt vigan nő a rozs.

— Pedig se mesterséges, se természetes trágyát nem használunk.

— Hát akkor hogyan? — csodálkoztam.

— Villástrágyával. Ezt az eljárást nem én találtam fel. Én csak tökéletesítettem. Hosszu idő óta ismeri már az emberiség az elektromosság szerepét a növények életében. Én tehát

készítettem egy szerkezetet, amely lehetővé teszi, hogy hasznosítsuk az ég villámlait.

— A „Parnava-Cooperativa” 700.000 lejes hiányának ügye a büntetőjárásbíróság előtt. Constantinescu Demeter büntetőjárásbíró ma tárgyalta a Parnava-Cooperativa aradi szövetkezet ügyét, amely Cuciu Aurel szövetkezeti ügyész feljelentésére indult meg amlatt, hogy egy nemrégiben tartott rovanesülés során a szövetkezet pénztárában 700.000 lejes hiányt állapítottak meg. Zenovia Vostinar, szövetkezeti igazgató kijelentette, hogy a hiány félreértésből ered, amit a szövetkezet könyveivel igazolhat. A bizonyítékok bemutatása végett a tárgyalást november 20-ikára elnapolták.

— Bonyodalom a gépüzemi mérnökök véglegesítése körül. Az interimár bizottság mai ülésén foglalkozott Tripa János gépüzemi aligazgató és Taugner Henrik mérnök véglegesítésének kérdésével. Olariu István vezértitkár felhívta a bizottság figyelmét arra, hogy a Legfelsőbb Semmitőszék kimondotta, hogy a megyei és városi üzemek tisztviselői: köztisztviselők. Így a két mérnök véglegesítése nem az interimár, hanem a kinevezési és előléptetési bizottság elé tartozik. A bizottság végre elhatározta, hogy az ügyet az ügyészi hivatalhoz teszi át véleményezés végett.

— Áramot vesz a város a villanygyártól. Ma délelőtt vette tárgyalás alá az aradi interimár bizottság a vízművek Diesel-motorjának ügyét, amelyről az Aradi Közlöny mai számában részletesen számolt be. Tripa János gépüzem-aligazgató ismertette a műszaki bizottság álláspontját, amely szerint a Diesel-motorral saját rezisiben csak százezer hektovattot kell előállítani, míg a többi áramot a villanygyártól vegyék. Javasolja, hogy a város erre ötéves szerződést kössön a villanygyárral. Olariu István vezértitkár kijelenti, hogy ilyen hosszú lejáratú szerződést csak a tanácsnak szabad kötni, mire az interimár bizottság Tripa javaslatára kimondta, hogy ideiglenesen elfogadja a szerződést, azzal, hogy a tanácsnak jóvá kell utólag hagyni a szerződést.

— Egy aradmegyei hadirokkant fatisztviselő tragikus szerencsétlensége. Megrendítő vasuti szerencsétlenség történt tegnap a caprontai állomáson. Schwartz Lipót, a berzovai erdőgondnokság hadirokkant tisztviselője, kinek a háboruban elvesztett fellábat faláb helyettesíti, tegnap este az erdélyi személyvonaton Caprontáról Berzovára utazott. Amikor

Hétnégyes karókra mutat, amelyek tetején egy felfordított vaslábasszerű öntöttvas holmi nyugszik. A lábass felett rövid vasrud, a melyet hegyes szegék vesznek körül. A lábasson néhány domborodás is van, meg egy-két fémszárnyacska és egy hosszú fogó. Olyan, mint a palacsintasütőkön. Evvel a szerkezettel fel lehet fogni Christoileau ur szerint a nap erejét, a szél és az eső, meg a villámok elektromosságát. Az így felfogott elektromosság aztán különleges drótokon, amelyek dél-északi irányban 40 centiméternyire a föld alatt vannak elásva, lecsuszlik és eloszlik a földben.

— Ez az egész titok, — magyarázza kísérem. — Egyetlen szerkezet a kert déli szélén és drótok, amelyeket sohasem kell többé kicserélni. Örökös darab. Ezek a drótok olyan szerepet játszanak, mint a folyók.

Összeszedik az elektromosságot keletől nyugatig és hogy ne vezessék el az éltető hullámokat a szomszéd földjére, vasrácsokkal állítjuk meg őket

és ezek rácsok egyuttal el is osztják azelektromosságot.

— Viharos időben tehát — jegyzem meg — a vidék összes villamai az Ön kertjében csapnak-le?

— Igen!

— Na és nem kellometlen ilyenkor az Ön házában tartózkodni?

— Dehogyan is, a villámok ránk nézve teljesen veszélytelenek. Készülékeink ugyanis egyuttal villámhárítók is.

A fantasztikus találmány híre egyelőre még nem nyert megerősítést.

a vonat a berzovai állomásra befutott, Schwartz a még mozgásban lévő vonatból leugorva olyan szerencsétlenül esett, hogy a vonat kerekei alá került, amelyek borzalmas módon összerongolták a szerencsétlen hadirokkant tisztviselőt, akit derékon metszett ketté a vonat. Schwartz Lipót tragikus halála mély megdöbbenést keltett Aradon is, ahol sokan ismerték a szerencsétlen véget ért rokkant tisztviselőt.

Gyermekkoskik, gyermekszékék legolcsóbban Hegedűsnél.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a M. számú csoport október hó 15-től megkezdte működését és a tagkönyvek f. é. október hó 18-tól kezdődőleg adatnak ki. Felkéri tagjait, hogy a levelezőlap útján történendő felhívásnak tegyenek eleget. Egyben tudomásul adja, hogy míg a tagkönyvek kiadása tart, az ezen idő alatt még orvosi vizsgálat nélkül felvesz tagokat.

— Grammofonok, gyönyörű lemezujdon-ságok Hammer si Fiúknál.

— A fehér majom. Galsworthy. A Foryste Saga regényciklusának új kötete. Kiss Dezső fordítása. (Franklin kiadás.) A Foryste Saga költőjének új regénye. A háború utáni nemzedékről szól. Hősnője a gyönyörűséges Fleur, Foryste Soames leánya, aki egy holt szerelemmel szívében, idegeiben a mai idők nyugtalanságával, vergődik férje és egy fiatal költő szerelme között, már-már megtéved, de finom asszonyi ösztöne az elhatározó pillanatban megóvja a bukástól s végre megtalálja nyugalmát az anyaságban. Az angol kritika úgy fogadta A fehér majom megjelenését, mint Galsworthy íróni művészetének legszebb kivirágzását s a magyar közönség is a legnagyobb érdeklődéssel olvassa a Foryste Saga ciklus e folytatását.

Ritkúllók, pénztárcák, kották, iskolai táskák Hegedűsnél.

— RÁDIÓMŰSOR. Péntek, október 19. Wien — Grác. (Romániai idő.) 20.30. Kamarazene. — Berlin. 20.30. Operaelőadás. — Boroszló. 21.15. Hangverseny. — Frankfurt a. M. 21. Szimfonikus hangverseny. — Leipzig. 23.15. Táncczene. — Milánó. 21.50. Szimfonikus hangverseny. — München. 21. Hangverseny. — Nápoly. 21.50. Operaelőadás. — Prága. 20. Vidám est. — Róma. 21.45. Zenekari hangverseny. — Zágráb. 23. Könnyű zene. — Budapest. 12.45.-16. Hírek, közgazdaság. 20.35. Dalok. 22.15. Hangverseny. 23. Szalonzene.

Százezer lejre is biztosít az Aradi Iparosok Temetkezési Egyesülete

Az új csoport tagjai 1000 lejes beiratási díjat és halálesetenként 100 lejes illetéket fizetnek

(Arad, október 18.) Az utóbbi hónapok folyamán az ugynevezett kölcsönös biztosítók egész sorozata ment tönkre. A dicstelen csődök százmilliók károkat okoztak csaknem teljes egészében kispénzü, máról-holnapra élő emberek tömegeinek. A sorozatos csődök természetesen megrendítették a bizalmat általában a biztosítási üzletkör iránt is. A nagyközönség ma már szinte azt hiszi, hogy minden viszontbiztosítási üzlet ingadozó alapokon áll. A bizonytalan biztosítók mai halálos járványa közepette általános feltűnést fog kelteni, hogy a négy év óta minden hangos reklám nélkül működő Aradi Iparosok Temetkezési Egyesülete a fejlődés egy magasabb fokozatához érkezett. Mint értesülünk, ez a jónévű intézmény, nem törődve szakmájának sorozatos csődjeivel, a régi 10 és 16.000 lejes temetkezési segélyek után bevezeti a magasabb klasszrú 100.000 lejes kölcsönös biztosítást is.

Aradon mindenki tudja, hogy az Iparosok Temetkezési Egyesülete a legszolidabb alapokon működő szociális intézmény. Nem tartjuk ennek ellenére feleslegesnek, hogy a jóléti egyesület négy éves mutját néhány statisztikai adattal megvilágítsuk. A főbezer taggal bíró iparos-intézmény a négy év alatt mintegy 500 haláleset után fizette ki a 10 és 16.000 lejes temetkezési segélyt. A kiosztott segélyek végösszege kerek számban hat és fél millió lejre rug. Ez a múlt. A jövőt az az 5 millió 782 ezer 500 lej jelenti, amely összeg a temetkezési egyesület számára az aradi iparosok hitel-szövetkezetében kamatozik. A csaknem hatmillió lejt kitevő tartalékalap ekkor bizonyítéka annak, hogy az aradi iparosok szolid alapokon nyugvó temetkezési egyesülete a jövővel is számol.

Hogy lehet az, hogy míg az iparosok kölcsönös biztosítója 100 lejes beiratási díjak és 10 lejes illetékek mellett a fenti hatalmas eredményeket érte el, a magánkézben levő kölcsönös biztosítók halomra buknak? A kérdésre szintén számokkal felelünk. Az aradi iparosok temetkezési csoportjának nincsenek ügynökei, vezetőikarai, sőt még vezérigazgatója sem. Kifejezetten altruista alapon működik. Az eddigi pályáján négy esztendő lefolyása alatt egész igazgatósága összesen 42.386 lejt vett föl igazgatói tantsém címén. A sok százezer lej ügynök jutalék, milliós vezérigazgatói fizetés és tantsém helyett ez az alig több mint 42.000 lejt és néhány kisfizetésű tisztviselő szerény illetményei... Az aradi iparosok temetkezési intézményét ez a szám minden dicsőretnél jobban jellemzi.

Az új csoport, mint említettük, 100 lejes alapon 100.000 lejes temetkezési segélyre rendezkedik be. Megszervezését alapos előkészületek után tegnap mondotta ki az egyesület igazgatósága. A szervezési munkálatok már meg is kezdődtek. A csoport iránt előreláthatólag óriási érdeklődés fog megnyilvánulni. Éppen ezért alább a beiratás feltételeit is közöljük.

A csoport minimumán 1000 taggal alakul. Amikor ez az ezer tag összegyűl, formálisan is megkezdődik működését. Beiratási díj 1000 lejt, halálesetenkénti illeték, mint említettük, 100 lejt. A formális megalakulásig nem iparosokat is felvesznek és a tagokat nem vetik alá orvosi vizsgálatnak. Megalakulás után csak iparosok lehetnek tagok és orvosi vizsgálat kötelező. Korhatár hatvanöt év. Hatvan éven felüli tagot csak legalább egy fiatal taggal együtt vesznek föl. Formális megalakulás után az első félévben 40.000 lejt a temetkezési segély. Az első félév után ez az összeg minden negyed évben 10.000 lejtet emelkedik, míg az első két év eltelté után a 100.000 lejt el nem éri. Nyolcszáz esetben befizetett 100 lejes illeték után az illetékfizetési kötelezettség megszűnik és a tag jogot szerzett a 100.000 lejes segély felvételére.

A Temetkezési Egyesület új csoportjának az a célja, hogy a jobb anyagi viszonyok között élő kispolgári tömegeket is bevonja a kitűnően bevált altruista mozgalomba. Az első

csoportot előreláthatólag rövidesen követni fogja a második 100 lejes alapon működő csoport, ami által a szerény eszközökkel dolgozó iparos jóléti intézmény a maga részéről is

hathatósan hozzájárul, hogy a biztosítási üzlet iránt általánosan megrendült bizalom a csékélysámu tökéletes intézménnyel szemben helyre álljon.

S P O R T.

Befejeződött a moszkvai spartakiász.

A bolsevista olimpiász óriási érdeklődés mellett zajlott le Moszkvában és nyolc új orosz rekordot hozott létre.

Moszkvából jelentik: A napokban zajlott le itt óriási érdeklődés mellett a gigantikus arányú bolsevista olimpiász, az u. n. sportakiász, amelyen 8000 férfi és női versenyző vett részt. Érdekes, hogy a résztvevő atléták közül 600 külföldi volt.

A spartakiász versenyei 12 napig tartottak egyhuzamban és azokat 13 nagy stadionban bonyolították le. Ugyátszik, hogy a futball a szovjet földjén is nagy népszerűségnek örvend, mert az egyes érdekesebb mérkőzések alkalmával még az 50.000 néző befogadására alkalmas impozáns stadionok is szűkeknek bizonyultak. A szovjetkormány a tapasztalatok alapján el is határozta, hogy német mérnökökkel egy 100.000 nézőt befogadó gigantikus méretű stadiont építtet.

A versenyek külön érdekessége az, hogy

noha a résztvevők legnagyobb része — mintegy 6000 — inkább csak amolyan műkedvelő atléta volt, mégis 8 új, orosz rekord született meg, amelyek nemzetközi viszonylatban sem állnak utolsó helyen. Így például a százméteres síkfutást egy Kornienko nevű katona nyerte meg 10.8 mp. alatt. Ugyanő lett a 200 méteres síkfutás győztese is 22 mp. alatt. Dinisov (ugyancsak katona) a 800 métert 2 p. 09 mp. alatt futotta; 1500 métert pedig 4 p. 08.6 idő alatt végzett. A magasugrást Iszlamanov kaukázusi gyári munkás nyerte meg 181 cm. ugrásával. A rudugrás győztese Ocolin moszkvai diák 3 m. 88 cm.-el. A gelyvetésben Recsetnyikov középiskolai diák győzött 63 m. 45 cm.-es dobásával. Érdekes eredményt ért el a női súlydobásban Sefcscka kisasszony, aki 10 m. 90 cm.-t dobott.

A repülés jövője.

„Száz éven belül a repülőgép el fogja érni a hang tovaterjedésének gyorsaságát“.

Londonból jelentik: Sir Softon Brancker, az angol polgári repülőjáratok főnöke hétfőn előadást tartott a repülőforgalom fejlődésének kilátásairól szakértők és nagyközönség előtt. Arról beszélt, hogy a repülőgép a modern civilizáció terjesztésének egyik legfontosabb eszköze és hogy a személyforgalmat közvetítő nem katonai célokra szolgáló, hanem magánrepülőgépek az utolsó évben huszonhárommillió mérföldet tettek meg, még pedig csupán a rendszeres légi járatok vonalain. Ez idő szerint ezek a légi járatok összesen hetvenháromezeröt száz mérföldet hosszúak.

Az angol Imperial Airway 1927-ben a saját vonalain a menetrendszerű légi járatok kilencvenkét százalékát pontos idő szerint végezte, a hiányzó nyolc százalék onnan ered, hogy a rossz időjárás akadályozta a repülőgépeket. — Érdekes volt a szakértőnek az a megállapítása, hogy a jó klímájú egyiptomi repülőúton, Kairótól Basráig egyetlen egy repülőjárat sem maradt el. Ami a repülőgépek gyorsaságának növekedését illeti, Sir Softon Brancker nem lát abban a feltevésben semmi fantasztikumot, hogy

száz év leforgásán belül a repülőgép el fogja érni a hang tovaterjedésének gyorsaságát,

vagyis óránként 700 mérföldet fog megtenni a légűrben. Szerinte a repülőgép jövője nem az egyes országok konkurrenciájától, hanem épen ellenkezőleg, a barátságos együttműködéstől függ és összhangban kell lennie a repülőforgalomnak a vasúttal és a gőzhajóval.

Célszerű volna, ha példaadás kedvéért először is az angol és a francia posta, ugyszintén a közlekedési vállalatok szerveznék meg közösen a repülőgépekkel kombinált forgalmat különösen túlhoszu utvonalaikra és a tengerentúli járatokra. Valóságos áldás volna a népekre, ha a hétvégi kirándulások közönségét repülőgépek szállítanák, mert így az utazás nagyon kevés időt venne igénybe. Közel van az az idő, mikor

minden oceáni személyszállító gőzös repülőgépeket fog magával vinni,

aminek az a nagy előnye, hogy utasokat akkor is fölvehet, ha már kinn jár a nyílt tengeren és akiknek rendkívül sürgős a dolguk, azokat a hajót végcéljától néhány száz mérföldnyire még a fedélzeten átteheti a repülőgépre, amely azután lényegesen megrövidíti a tengeri utat, jelentékenyen gyorsabban ér célhoz,

Véres gyilkosság egy aradmegyei községben

Az apa két fiával verekezés közben agyonszúrta régi haragosát.

(Arad, október 18.) Megdöbbentő bűntény történt tegnap délután az aradmegyei Alcsil községben. Anchetiu Illés alcsili gazdaember két kiskorú fiával, Péterrel és Jánossal együtt mulatozott az egyik korcsmában. Mindhármán illuminált állapotban voltak, amikor betért a korcsmába Zacoil Illés parasztgazda, aki régebbi idő óta haragos viszonyban állott az Anchetiu-családdal. Zacoil letelepedett egy asztalhoz és békésen iddógni kezdett, majd beszédbe elegyedett a korcsmárossal.

Félóra múltán távozni akart, ekkor azonban az öreg Anchetiu eléje állt és fenyegető hangon közölte vele, hogy nekik még egy kis elszámolni valójuk van. A következő pillanatban egy sörös üveggel föbe vágta Zacoit, aki megtántorodott, majd rávetette magát haragosára. Ekkor avatkozott a verekezésbe a két Anchetiu-fiu is. A tulerővel szemben hiába volt Zacoil minden erőfeszítése, a súlyos ütlegek alatt összerogyott. Már az ivó padlóján feküdt, amikor megvillant az öreg Anchetiu kése, aki az éles pengét markolatig döfte régi haragosa torkába. A döfés halálos volt és a szerencsétlen ember pillanatok alatt kiszenvedett. Az előhívott csendőrök a gyilkosokat letartóztatták és a történetekről jelentést tettek az aradi ügyészségnek. Gitta Ágoston főügyész helyettes és Bradean Athanasz dr. vármegyei főorvos holnap délelőtt száll ki a helyszínre a boncolás és a vizsgálat megejtése végett.

— Lehet-e városi lakást albérletbe kiadni? Ma délelőtt Sperneac János anyakönyvvezető kérvénnyel fordult a városhoz, engedélyt kérve arra, hogy a színházépületben lévő lakásának egyik szobáját albérletbe adhassa. Ma foglalkozott a kérvénnyel az interimár bizottság és a kérdés körül váratlanul heves vita folyt le. Pausesti Miklós bizottsági tag ellenezte a kérés teljesítését, az az indokolással, hogy ez precedens arra, hogy városi tisztviselők a várostól kapott lakásuk egy részét albérletbe adják és ezért nagyobb lakfognak igényelni. Varjassy Lajos indítványozta a kérés teljesítését. Az elrendelt szavazás az anyakönyvvezető kérésének teljesítése mellett döntött, mire Pausesti kérte, hogy különvéleményét jelezze a közönségbe iktassák.

Megkezdődött az esseni kéjgyilkosság fő-tárgyalása.

A gyilkossággal vádolt egy mulatság után. —

(Essen, október 18.) Óriási érdeklődés mellett kezdte el tárgyalni ma az esküdtszék azt a rejtélyes kéjgyilkossági ügyet, amelynek vádlottja Karl Ernst Husmann főiskolai hallgató. Husmann ellen az a vád, hogy barátján, Helmut Daube 18 éves diákon szüleinek háza előtt, Gladbeckben bestiális kéjgyilkosságot követett el.

A vádirat szerint Helmut Daube, Wilhelm Daube rektor fia, aki akkor fejezte be gimnáziumi tanulmányait, résztvett egy diákmulatságon a szomszédos Buer városban. Hajnali két órakor hazaindult Gladbeckbe, amely két kilométerre van Buertől és útjára elkísérte barátja Husmann, aki szintén Gladbeckben lakott. A két ifjú a vád adatai szerint, Daube szüleinek háza közeléig volt együtt. Negyed három tájban Daube apja kiáltásra ébredt fel és látta, hogy az uccán két férfi birkózik. Azt hitte, hogy két részeg ember dulakodik és lefeküdt. Reggel 5 órakor egy irtózatosan megcsönkített holttestet hoztak be a háza udvarára, amelyben borzadva ismert Helmut fiára. A fiatal ember ruhája össze-vissza volt szaggatva,

Nicoleanu pénzügyigazgató bűnyűgyében holnap dönt a vizsgálóbíró.

Ma délelőtt ejtették meg a tanúkihallgatásokat. — Holnap dől el, hogy az iratok átkerülnek-e a hadbíróshoz, vagy sem.

(Arad, október 18.) Nagy feltűnést keltett annak idején, hogy **Nicoleanu Amilcar** aradi pénzügyigazgató, a dr. **Miclosi Emil** által fogantatott ismeretes foglalkozások idején ingerült hangulatban kiragadta **Morariu** királyi végrehajtó kezéből az adóhivatal központi főpénztárának lefoglalásáról szóló jegyzőkönyvet és azt összetépte. **Morariu** a történet miatt hatóság elleni erőszak címén bűnvádi feljelentést tett az ügyészségen **Nicoleanu** pénzügyigazgató ellen.

A feljelentés ügyében **Ludosan** vizsgálóbíró ma délben ejtette meg a tanúkihallgatásokat és elsőnek **Morariu** végrehajtót, majd az esetről jelen volt **Schlam** Dezső bírósági becsüst hallgatta ki. A délután folyamán került sor aztán **Nicoleanu** pénzügyigazgató kihallgatására, amellyel az előzetes vizsgálat befejezését is nyert és **Ludosan** vizsgálóbíró holnap hirdeti ki döntését az irányban, vajjon az iratokat átteszi-e a hadbíróshoz, vagy pedig a polgári büntető törvényszék előtt lesz folytatása az ügynek.

Közgazdaság.

Zürichben 3.13.50, Párisban 15.55 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 18.)

Pénz: Márka 39, dollár 164, angol font 795, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.90, pengő 28.90, dinár 2.82, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31. — Áru: Márka 39.50, dollár 164.50, angol font 800, francia frank 6.60, olasz lira 8.80, cseh korona 5, pengő 29.10, dinár 2.88, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Külföldiek:** Berlin 39.70, Newyork 166.10, London 807.25, Páris 6.46, Milánó 8.70, Prága 4.90, Budapest 29, Zágráb 2.90, Bécs 23.40, Zürich 31.95. — Irányzat: tartott.

Zürichi tőzsdényítés. (Október hó 18.)

Berlin 123.71, Amsterdam 208.30, Newyork 519.57, London 2520.25, Páris 20.29, Milánó 27.22, Prága 15.40, Budapest 90.63, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.13.50, Varsó 58.25, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdézárlat. (Október hó 18.)

Berlin 123.70, Amsterdam 208.30, Newyork 519.60, London 2520.25, Páris 20.29.50, Milánó 27.22, Prága 15.40, Budapest 90.62, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.13.50, Varsó 58.25, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Október hó 18.)

Árúárak: Páris 6.49, Berlin 39.55, London 165.50, Newyork 165.60, Milánó 8.69.35, Zürich 31.90, Bécs 23.38, Prága 4.92, Varsó 28.80. — **Valuták:** Napoleon 643, márka 39, léva 1.21, török lira 0.86, angol font 802, francia frank

diák állhatatosan tagad. Rejtélyes diákragédia. Egyetlen bizonyíték: egy vérben ázott lakkcipő. combja tele volt szurásokkal és mindjárt látszott, hogy kéjgyilkosságról van szó. A gyaru Husmannra irányult, aki különben délamerikai származású és egy olyan fiúvelő intézetben volt, ahol homosexuális orgiák folytak, amelyekben Husmann vezetés szerepet játszott. Találtak Husmann lakásán egy véres lakkcipőt, amelyről megállapították a vércsoport-teszt alapján, hogy azon Daube vére van, amire Husmann letartóztatták.

A vádlott a vizsgálat alatt, de a már megkezdett főtárgyaláson is, állhatatosan tagadta az ellene emelt vádakot és kijelentette, hogy neki az egész ügyhöz semmi köze sincs. Elmondotta, hogy Daube öt egész lakásig kísértte el és ezzel igazolta azt a rejtélyes megvédő órákat, amit a vizsgálat nem tudott megvilágítani. A cipőjén levő vérről vonatkozólag azt állította, hogy reggel telefonhívásra ő is elment megtekinteni Daube holttestét és nem lehetetlen, hogy ott egy vértócsába belelépett. A vádlott nyugodt magatartása és magyarázatai nagy feltűnést keltettek és valószínű, hogy az esküdtszék nem fogja bűnösségét kimondani.

6.50, svájci frank 31.75, olasz lira 8.60, drachma 2.13, dinár 2.89, dollár 164, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.30, pengő 28.90, cseh korona 4.90.

— Az **Alexander-féle** csődügyben 20 hitelező jelentette be követelését. Az aradi törvényszék csődbírósága ma felszámolási tárgyalást tartott **Alexander Béla** és Társa aradi drogéria-cég ellen elrendelt csőd ügyében. A tárgyaláson husz hitelező jelentette be követelését, amelyet a bíróság veriükált. Ertesülésünk szerint **Alexander** csődönkívül 100 százalékos egyezséget ajánlott fel hitelezőinek, amit azok állítólag el is fogadtak volna. Ez esetben valószínű, hogy a törvényszék rövidesen feloldja a csődöt.

„Két feleség kell a mai férfinak.”

Jung svájci egyetemi tanár a férfi és a modern nő egymáshoz való viszonyáról.

(Bern, október 18.) Freud professzor pszichoanalitikus tanainak egyik leghíresebb előadója, **Jung** svájci egyetemi tanár, nagyon érdekes előadást tartott a férfi és a modern nő egymáshoz való viszonyáról.

— A nők problémája különösen Európában rendkívül égető — mondja a professor, — mert sok ezerrel több nő van, mint férfi. Megoldást kell keresni arra, hogy a fős számban levő nők is kaphassanak férfitársat. A feleségek és a hivatással bíró önálló nők csoportja áll egymással szemben és farkasszemet nézve várja, hogy ki lesz a győztes. A harc pedig nem vezet eredményre, békés uton kell azt keresni. Rendkívül meglepő az a mód, amelyet a svájci professor a nőkérdés megoldására ajánl.

Egy kínai meséből vonja le a tanulságot. A mese ugyanis abban az időben keletkezett, amikor az asszonyok sokkal, de sokkal többen voltak, mint a férfiak. A kínai nőket nem hagyták elepedni, hanem kigondolták bölcsen, hogy minden kínai férfi két feleséget választ magának. Az egyik feleséget a „gyémánt feleségnek” — a másikat az „jaspis feleségnek” hívják. A „gyémánt-asszony” a mai feleség-típus, a gyermekek anyja, a férfi gondozója, a háztartás vezetője, anya a szó legnemesebb értelmében, ki értékes, mint a gyémánt. A másik feleség, a „jaspis asszony” a mai modern nő, aki férjének szellemi életében részt vesz, de a szerelmét is teljes mértékben bírni akarja.

Szükségből meg kellene honosítani a két feleség intézményét, mert csaknem ugyanannyi nő vágyik csak az anyaságra, mint a mennyi a „jaspis feleség” szerepére. Így választanák ki a férfiak a két asszonyt, akik ilyen módon meg is férnének egymással.

A két feleségrendszer lehet haladásnak és elmaradottságnak is tekinteni, egy azonban bi-

nyos, hogy nő sokkal több van, mint férfi és a nőknél segíteni kell.

— Előadásom — fejezte be **Jung** professor — sok vitára ad majd okot, de a viták során szokták a homályos dolgokat tisztázni.

A kiadóhivatal üzenete.

G. S. Lovrin. A küldött összeggel az előzetes f. é. október hó 15-ig nyert rendezést.

Felelős szerkesztő: **RÉTHY JÓZSEF.**

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Üzletmegnyitás.

Igen tisztelt vevőimmet van szerencsém tisztelttel értesíteni, hogy

hentesáru- és élelmiszerüzletemet

régi helyén, a Bul. Reg. Ferdinand és Str. Crișan (volt Boros Béni-tér és Karolina-uca) sarkán levő házban

újból megnyitottam.

Kérem a t. közönség jóindulatu támogatását. A „Record” céggel kötött albérteti szerződés megszűnt. A cég adósságaiért felelősséget nem válllok

ZUREK KÁROLY,

5626

Arad, Vasvármester.

Mihai Popoviciu, subdirector de bancă in numele lui și a subscrișilor cu înina frântă de durere anunțăm tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților trecerea la cele eterne a scumpei noastre soție, soră, cumnată, mătușă și noră

MARIA POPOVICIU

nasc. IAHN

intâmplată după lungi și grele suferințe in 18. Octomvrie 1928. la ora 1 dimineața in etatea de 51 ani.

Osămintele scumpei noastre defuncte se vor așeza din morga cimitirului „Eternitatea” spre odihna vecinică după ritul ort. rom. Vineri in 19. Octomvrie 1928. la orele 3 d. m.

Arad, la 18. Octomvrie 1928.

Dormi in pace suflet bun și blând.

Iahn Iosif și soția, Iahn Ludvig și soția, Iahn Ernest frați și cumnate. Acs Pavel și soția cumnat și soră. Popoviciu Sintezie și soția, Popoviciu Ignat și soția cumnate și cumnate. Popoviciu Emil, Popoviciu Voara, Popoviciu Mihai junior, Popoviciu Viorel, Acs Pavel junior, Iahn Ileana, Iahn Stefania, Iahn Mădy nepoți și nepoate. Vaselian Popoviciu și soția soțru și soacră. 5613

„PIETAŢEA” Iuliu Bogdan întreprindere de in-mormântări Arad, Strada Emlăscu No. 30. — Telefon 835.

Bolthelyiség

a Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Str. Banatulu (Asztalos Sándor-uca) sarkánál, a hetipiac legelőnkebb helyén,

november 1-re kiadó

Cim az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szöveg hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel 5-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel. Csak válaszhívvel ellátott kérésre válaszolunk. Ajánlatok, leírás levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

GYÖNYÖRÜSÉGEM! Mikor és hogyan leszek én kárpótolva azokért az elmaradt gyönyörű percekért. Istenemként imádlak. 5616

ALKALMAZÁS.

PERFEKTŰL főző mindenestül kerestetik. Jelentkezni Bulevardul Carol 81., földszint. 5625

SOFFÖR fiatal, nőtlen, Ford kocsihoz azonnal állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

SZORGALMAS mindenestül szobaleányt keresek elcséjére. Jelentkezni 12-2-ig, este 7-től. Cím Str. V. Babes (Kiss Ernő ucca) 5. 5513

SOFFÖR diplomával bíró, szakképzett lakatos és szerelő, fiatal, nőtlen, állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 280

VASKERESKEDŐ SEGÉD, szakmájában perfekt, ügyes kiszolgáló, azonnal állást nyerhet. Csetey és Seitz cégnél. 5614

INTELLIGENS urinő házvezetőnőnek, gondnoknőnek esetleg intézetben mint felelős ajánlközik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatala kér. 260

KERESÉK fiatal vegyeskereskedő segédet azonnali belépésre. Ajánlatok Marmorstein, Savarsin. 5606

IPARIÜZEM Aradon azonnali belépésre nőtlen, magyar, német, román nyelvet bíró könyvelőt és szervező erőt keres. Ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével „Kaucióképes előnyben” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala kéri. 5622

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba a központban kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5615

NŐTLEN fiatalember, 1-2 különbejáratu butorozott szobát keres. Cím Piața Lupței No. 8., ajtó 2. 5611

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan butorozott szoba kiadó. volt Szent István-ucca 15. 5621

STRADA Románului 12. (Zrínyi) 2 szoba irodának vagy bármilyen műteremnek alkalmas, kiadó. Bővebbet háztulajdonosnál, volt Választó-ucca 104. 5617

KÖZPONTBAN elegáns két szoba esetleg szuterénben konyhasználattal novemberből kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5618

AZ Erzsébet-körúton, a volt Weisz-féle cukorgyár emeleti helyiségei, ipari üzem, iroda, vagy raktár céljaira, előnyös feltételek mellett kiadók. Értekezhetni 131. telefonszám alatt. 5624

Kilencvenhat lejért - lakást, ellátást, vagy alkalmazást hirdethet, eredményt ér el, ha kockahirdetést ad fel.

ELEGÁNSAN butorozott szobát keresek a központban. Cím Medgyesi Bank Széchenyi-ucca 1. 5619

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnalra

K I A D O.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1857

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KÉT lóra még használt sárga szerszám eladó. Erdélyi, Arad állomás posta. 5608

BIEDERMAYER szalonok, vitrinek, női bundák, férfi kabátok és öltöny, szőnyegek, festmények, porcellánok, antik komódok, antik órák, asztalok, lámpák, lábszék, utazóbőrönd, velencei és kónsol tükrök, szalonok, antik ágyak és éjjeli szekrények, háló, uriszoba, ebédlő berendezések, zongorák, nagy álló és fali órák, kézimunkák, szőrmék, jókai összes művei, dísz tárgyak, stb. eladók. Salgóiné bizományi üzlete, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

RÖVID zongorát, modern keresztúrosat keresek megvételre. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz. 10505

Szőrmekabátok átalakítását 1500 lejtől kezdve a legújabb modellek után készít és mindennemű javítást vállal: **Rosenzwaig Elemér** Arad, a teli színház főbejárataival szemben, az emeleten. 4965

Nagy famegtakarítás szabadalmazott (olytoné gó) **ZSIGUCZI-féle kályhánál.** Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és **A fűtőtechnika csodája!** Megtekinthető a készítőknél: **50% tüzelőanyag megtakarítását.** Üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni ter) **HAMMER ZSIGMOND és FIA**

BUTOR jutányos áron kapható **Wiegenfeld Adolf** Arad **Strada Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9-11. 3704**

MUZSAY JÓZSEF ARAD, színházzal szemben **Őszi és téli árjegyzéke:**
 Férfi öltöny tiszta gyapjú L. 1750 Iskola öltöny előírás szerint L. 1600
 Férfi öltöny divatszínben... „ 2450 Borkabát ia. minden színben „ 3900
 Sötétkék és fekete öltöny la. „ 2750 Fregoli raglán... „ 2000
 Őszi és téli felöltő... „ 1950 Gummi kabát ... „ 800
 Ulster-Double la. ... „ 2450 Trench-coats la. ... „ 2500
 Fekete álló kabát szőrmé sál gallér „ 2650
 Divat szabóság! 4818 Angol posztó raktár.

HUNGARIA
Nagyszálloda
BUDAPEST.
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Megkezdődött a detail eladás en gros árakban.
FISCHER üvegüzlet
 Arad, Fehér Kereszt épület.

ÜZLETEK.

HAGYMA elsőrangú száraz, vagon-tételben eladó. Erdélyi Ferenc, Arad állomás posta. 5607

ANTIQUE hálószoba, egyes antique darabok jutányos áron eladók. Nők Ott-hona, Str. Balasa 1., 23 szoba. 5604

MEGBÍZÓIM részére keresek különböző antik szalonokat. Salgóiné bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.) 1000

TELJES LAKBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető hétfőtől kezdődően délután 3-5 között Str. Piriói (volt Vörösmarthy-u.) 5. szám, I. emelet. 3703

Makulatura,
 tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben
 kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

A VÁROS kellős közepén száraz, padlózott földszintes raktárhelyiségek kiadók. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10505

Ha Curtici-ra utazik, vagy autókirándulást tesz erre a közeli határállomásra, keresse fel: **Jovitz Jenő** vasúti vendéglős **éttermét,** ahol jól, olcsón és izletesen étkezhet. 4918 **KITŰNO FAJBOROK!**

Tűzifa vagon-tételekben, ölszármra, aprítva, puha és keményra hulladék tűzifa legolcsóbb napi árban **Kornis Testvéreknél** Arad. Telefon: 501, 320 és 187. szám.

INGÁTLAN.
 ELADÓ egy szép magánház Str. Cosbuc (Wesselényi) 28. 5623

ALKALMI HÁZVÉTEL!
 A volt Thököly-tér közelében három lakásos ház két háromszobás és egy kétszobás lakással, amelyből egy háromszobás fürdőszobás lakás elfoglalható. Kivándorlás miatt olcsón eladó. Kizárólagos megbízott: Györfly „Mures” irodája, Str. Unirei 13. 15305

CIROKOT
 és cirokmagot minden mennyiségben vesszük. **GROSZ** Strada Nicu Grigorescu (Munkácsy-ucca) 5.

Friss, élénk, ötletes, és tartalmas az **ARADI KÖZLÖNY**

Modern hálószoba, plüss szőnyeg, elköltözés miatt olcsón sürgősen eladó 5612 volt **Edelspacher-ucca 35.**

PUBLICAȚIUNE.
 Primăria Pâncota vinde pr licitație in ziua de 20. oct. a ora 10, 1 taur și 2 vaci selecționați. Licitația se va ținea Primăria. 561